

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Musiikin kasvu kellareista kaupunkiin

Bänditoimintaa Jyväskylän nuorisopalveluissa vuosien varrella

Alexi Mäenpää, Otto Puusaari

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Aleksi Mäenpää, Otto Puusaari	Sivumäärä 65 ja 9 liitesivua
Työn nimi Musiikin kasvu kellareista kaupunkiin	
Ohjaava(t) opettaja(t) Tero Lämsä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Jyväskylän nuorisopalvelut, Antti Kolu	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kerätä kattava paketti Jyväskylän Nuorisopalveluiden bänditoiminnasta ja sen kehittymisestä alusta loppuun asti. Toiminta alkoi vuodesta 1965 joten työmme voi sijoittaa aikavälille 1960 – 2016. Sivuumme työssämme myös suomalaisen musiikkikulttuurin muuttumista, nuorten alakulttuurien vaihtelua ja näiden molempien vaikutusta jyväskyläläiseen musiikkimaailmaan. Tutkimuskysymyksenämme oli, miten nuori kokee musiikin harrastamisen ja bändissä soittamisen vaikuttaneen omaan kasvuun ja kehitykseensä eri vuosikymmenillä? Sivuumme myös yleisesti tutkittuja musiikin vaikutuksia ja musiikin käyttämistä menetelmänä osana nuorisotyötä.</p> <p>Haastattelimme seitsemää muusikkoa, jotka ovat olleet osana Jyväskylän bänditoiminnan kehittymistä eri vuosikymmeniltä, sekä neljää nuorisopalveluiden ohjaajaa, jotka ovat olleet osana bänditoiminnan kehittymistä ja sen aloittamista. Nuorisopalveluilla ollut tieto oli ripoteltu ympäri Jyväskylää, mutta kukaan ei ole ennen koonnut sitä tiiviiksi paketiiksi. Tästä tuli nuorisopalveluiden meille tarjoama tarve ja tilaisuus kerätä bänditoiminnan historia yhteen. Käytimme haastattelumetodina teemahaastattelua, jotta saisimme parhaiten nuorisopalveluiden meiltä tilaamia tarinoita. Toteutimme opinnäytetyömme laadullisena tutkimuksena.</p> <p>Haastatteluista nousi esille, että bändissä soittamisen yhteisöllisyys on ollut tärkeä osa haastattelemiemme muusikkojen kasvua ja identiteetin kehittymistä. Kaikki haastateltavat olivat myös yhtä mieltä siitä, että musiikki on erinomainen tapa käsitellä ja kanavoida tunteita.</p> <p>Vaikka nuorisotyöntekijä ei osaisikaan soittaa mitään instrumenttia, tai olisi välttämättä itse niin kiinnostunut musiikista, voi hän silti käyttää musiikkia nuorisotyön menetelmänä rohkaisemaan nuoria olemaan luovia ja tekemään jotain, mistä he pitävät. Musiikki on tärkeä osa ihmisen kasvua ja kehitystä ja sen arvostus nuorisotyön menetelmänä on kasvanut kasvamistaan vuosien myötä. Yhteisöpedagogille musiikki on tärkeä työkalu.</p>	
Asiasanat nuorisopalvelut, historia, musiikki, bänditoiminta	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Civic Activities and Youth work

ABSTRACT

Author Aleksi Mäenpää, Otto Puusaari	Number of Pages 65
Title Growth of music from basements to the town	
Supervisor(s) Tero Lämsä	
Subscriber and/or Mentor Youth services of Jyväskylä, Antti Kolu	
Abstract <p>The main purpose of our thesis was to construct a tight package about the band activity of Jyväskyläs Youth Services and its development. Band activity started in 1965, so we can place our thesis between 1960 – 2016. We will briefly take a look at the change in Finnish music culture and the change in youth subcultures. We will also take a look at how these two subjects have affected Jyväskyläs band activity and development. Our research question is how music and playing in the band affects youth and how they feel it has affected them in their growth during different decades. We will also briefly take a look at some studies about music and its effects and how music can be used as a tool in youth work.</p> <p>We interviewed seven musicians that have been an active part of Jyväskyläs band activity and its development over the years. We also interviewed four youth workers that have seen and been a part of Jyväskyläs band activity over the years. The need for our thesis came from Youth Services, because even though they had a lot of information about band activity, it was scattered around Jyväskylä. This is why we had a chance to gather all the important information and history to the same tight package. As an interview method we used theme interviews, so we could gather as much stories for the Youth services as we possibly could. We used qualitative method in this thesis.</p> <p>From our interviews we found out that communality in band activities has been an important part of growth and identity development for our interviewees All interviewees also agreed that, music is an excellent way to handle and channel emotions.</p> <p>Even though a youth worker couldn't play an instrument or wouldn't be all that interested in music, he can still use music as a tool in youth work to encourage the youth to be creative and to do what they really want to do. Music is an important part of person's growth and development and it's getting more and more respect as a tool for youth work everyday. For community educator music is an important instrument.</p>	
Keywords Youth services, History, Music, Band activity	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	7
2.1 Tutkimuskysymys ja aineiston hankinta	8
2.2 Analysointi	12
2.3 Tutkimus ja sen luotettavuus	13
3 VUOSIKYMMENET	14
3.1 1960 – luku	15
3.2 1970 – luku	17
3.3 1980 – luku	19
3.4 1990 - luku	23
3.5 2000 – luku	30
3.6 2010 – luku	33
4 MUSIIKIN SOITTAMISEN SYYT	39
4.1 Mitä musiikki on?	39
4.2 Musiikki ja hyvinvointi	41
4.3 Musiikki osana kasvua ja identiteetin muodostumista	43
5 TUTKIMUSTULOKSET	45
6 POHDINTAA JA LOPPUPÄÄTELMIÄ	49
LÄHTEET	52
LIITTEET	57
Liite 1: Haastattelukysymykset muusikoille	57
Liite 2: Haastattelukysymykset ohjaajille	58
Liite 3: Sepänkeskuksen kellarikerroksen pohjapiirros ja toiminnanmuutossuunnitelma	59
Liite 4: Yökemian tapahtumajuliste	63
Liite 5: Yökemian tapahtumajuliste	64
Liite 6: Yökemian tapahtumajuliste	65

1 JOHDANTO

Jyväskylässä nuorisotyötä on kaupungin arkistojen pöytäkirjojen mukaan tehty jo 1940-luvulla, mutta musiikki ja bänditoiminta alettiin kokea osana nuorisotyötä vasta 1960-luvulla. Kuitenkin musiikillisen minäkäsityksen ajatellaan olevan yksi yleisen minäkäsityksen osa, sekä osa kokonaispersoonallisuutta (Anttila & Juvonen, 2002, 53), joten on tärkeää huomioida musiikki ja sen harrastaminen myös nuorisotyössä. Musiikki – sanan alle voidaan myös katsoa kuuluvan lukuisia eri nuorisokulttuureja, joiden ymmärtäminen on olennainen osa nykyaikaista nuorisotyötä.

Bastianin (2000) tutkimus osoittaa, että jo nuorena aloitettu musiikkiharrastus auttoi lapsia kehittymään sosiaalisesti taitavammiksi, syy-seuraussuhteita ymmärtäviksi ja aggressioita hallitsevammiksi varhaisemmin kuin musiikkia harrastamaton lapsi (Aho, 2016). Bänditoiminta ja esiintyminen ovat molemmat musiikin harrastamisen muotoja, joissa ollaan läheisessä, jopa intiimissä kontaktissa toisten kanssa. Tällaisten toimintojen mahdollistaminen on siis jo lapsen ja nuoren kehityksen turvaamista, johon on syytä panostaa myöskin tulevaisuudessa. Opinnäytetyössämme keskitymme juuri tällaiseen Jyväskylässä tapahtuvaan toimintaan ja sen historiaan.

Opinnäytetyön meiltä on tilannut Jyväskylän nuorisopalvelut otsikolla ”Bänditoiminnan historiaa Jyväskylässä – kehystarinoita ja haastatteluja”. Otsikkoa päätimme kuitenkin muuttaa, jotta olisi ymmärrettävissä bänditoiminnan tarkastelumme vain nuorisopalveluiden näkökulmasta; ei kaupungin. Jotta nuorisopalveluiden toive kehystarinoista toteutuisi, aloitamme suurimman osan vuosikymmenistä joko muusikon, tai kyseisellä vuosikymmenellä bänditoiminnassa aktiivisesti mukana toimineen ohjaajan kertomalla tarinalla. Tarinoita sisällytämme myös itse tekstiin. Haastatteluja peilaamme opinnäytetyön edetessä teoriaan ja omiin kokemuksiimme.

Opinnäytetyössämme on siis kaksi tavoitetta ja näkökulmaa: Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnan historiikin kokoaminen, sekä bänditoiminnan ja musiikin tarkastelu nuorisotyön menetelmänä. Historiikin kokoamisen lisäksi, pyrimme saamaan vas-

tauksen tutkimuskysymykseemme ”miten nuori kokee musiikin harrastamisen ja bändissä soittamisen vaikuttaneen omaan kasvuun ja kehitykseensä eri vuosikymmenillä?”.

Mainittavan arvoinen seikka on Jyväskylän elävän musiikin yhdistyksen (Jelmu ry), johon tässä teoksessa viittaamme nimellä Jelmu, esiintyminen opinnäytetyössämme. Jelmua ei voi ohittaa puhuttaessa Jyväskyläläisestä musiikkimaailmasta. Vaikka se ei olekaan nuorisopalvelujen alainen, on Jelmu kuitenkin osaltaan vaikuttanut selkeästi jyväskyläläiseen musiikkielämään, sekä ollut, ja on vieläkin, merkittävä nuorison kohtaamispaikka musiikin merkeissä ja aikuisten valvonnassa. Jelmun perustamiskokouksessa mukana on ollut myös kaupungin nuorisotyöntekijät Markku Hassinen ja Jukka Niemelä (Tuomaala, 2010, 9). Nuorisopalvelut ovat siis olleet hyvin lähellä Jelmua alusta saakka, joten on perusteltua, että seuraamme myös Jelmun vaiheita.

Opinnäytetyössämme perehdymme Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnan historiaan 1960-luvulta alkaen ja johdonmukaisesti seuraamme bänditoiminnan kehitystä aina nykytilanteeseen saakka. Tutkimme myös musiikin vaikutusta nuoren kasvuun ja kehitykseen. Tutkimusmenetelminä olemme käyttäneet teemahaastatteluja, eli puolistrukturoituja haastatteluja, sillä haastattelut kohdistuvat ennalta valittuihin teemoihin, mutta kysymysten muotoa tai esittämisjärjestystä ei ole tarkasti määriteltä (Metsämuuronen, 2009, 247). Olemme myös tutkineet ja keränneet aineistoa Jyväskylän nuorisopalveluiden eri toimipisteiden arkistoista sekä Jyväskylän kaupungin arkistosta. Lähteinä käytämme musiikkikasvatuksesta kertovaa kirjallisuutta sekä tutkimuksia, jotka käsittelevät musiikin vaikutuksia ihmiseen. Lähteinä käytämme myös nettisivuja sekä haastatteluista saamaamme informaatiota koskien Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoimintaa ja muusikoiden kokemuksia kyseisestä toiminnasta.

Bänditoiminta Jyväskylässä on muuttunut vuosien varrella hyvinkin paljon. Nuorisopalveluiden suhtautuminen bänditoimintaan on nykyään varsin erilaista kuin esimerkiksi 1970 – luvulla. Opinnäytetyössämme käymme perusteellisesti läpi Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnan merkittäviä vaiheita ja muutoksia, joita on vuosien saatossa tapahtunut melkoisesti. Myös tutkimuksesta ja haastatteluista saadut tulokset ovat perin mielenkiintoisia. Musiikilla itsellään ei mielletty olevan lainkaan negatiivisia

vaikutuksia nuoren kasvulle tai kehitykselle, mutta musiikin ohessa tulevilla lieveilmiöillä, kuten huumeiden käytöllä, todettiin olevan joskus myös negatiivisia vaikutuksia. Tärkeimpänä tekijänä ohjaajat sekä muusikot nostivat esille bändissä soittamisen, ryhmässä työskentelyn ja sosiaalisten taitojen oppimisen. Nuorille nämä ovat sosiaalisen vahvistamisen kannalta välttämättömiä taitoja, lukuun ottamatta bändissä soittamista, joten bänditoiminnalla saadaan ehkäistyä myös syrjäytymistä. Se on mielestämme merkki siitä, että bänditoimintaa tarvitaan, ja tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Opinnäytetyömme olemme jakaneet siten, että teorialuvut kaksi ja 4-6 olemme kirjoittaneet yhdessä, mutta luvun kolme, eli vuosikymmenet, olemme jakaneet siten, että Aleksi Mäenpää kirjoittaa 1960–1980 – luvuista, ja Otto Puusaari kirjoittaa 1990- 2010 – luvuista. Näin olemme päättäneet tasapuolisuuden nimissä siten, että molemmille kirjoittaminen olisi mahdollisimman mielekästä. Mäenpää on kiinnostuneempi vanhemmasta musiikista, kun taas Puusaari kokee omakseen enemmän uudemmat vuosikymmenet.

Tavoitteena on koota ytimekäs historiikki Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnasta 1960 – luvulta tähän päivään tutkien samalla kyseisen toiminnan vaikutusta nuoriin ja bänditoimintaa menetelmänä nuorisotyössä. Toivomme, että opinnäytetyötämme hyväksikäyttämällä Jyväskylän bänditoimintaa voidaan reflektoida, eli peilata, historiaan ja näin ollen kehittää myös tulevaisuudessa. Opinnäytetyöstämme voi saada myös aineksia arkipäiväiseen kohtaamiseen eri nuorisokulttuureihin kuuluvien nuorten kanssa.

2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa kerromme opinnäytetyömme vaiheittaisesta toteuttamisesta: aineiston hankinnasta analysointiin ja tutkimuksen luotettavuuteen. Pohdimme menetelminä käyttämiämme tapoja ja niiden valintaa sekä analysointimetoiteitamme. Lopuksi keskityimme tutkimukseen, sen otantaan ja luotettavuuteen.

2.1 Tutkimuskysymys ja aineiston hankinta

Pyrimme opinnäytetyössämme löytämään vastauksen tutkimuskysymykseen ”miten nuori kokee musiikin harrastamisen ja bändissä soittamisen vaikuttaneen omaan kasvuun ja kehitykseensä eri vuosikymmenillä?”. Kyseessä on siis kysymysmuotoinen tutkimus, sillä tutkittavaa aineistoa ja tietoa on jo olemassa kohtuullisesti (Metsämuuronen, 2009, 55). Lisäksi haastattelu oli sopiva menetelmä tutkimuskysymystämme ajatellen. Haastatteluissa voidaan tulkita kysymyksiä, täsmentää vastauksia ja saada kuvaavia esimerkkejä ja perusteluja (Metsämuuronen 2009, 245, 247). Mikäli haastattelussa on epäselviä kysymyksiä, voidaan niitä selventää haastateltavalle, tarinoita voidaan syventää ja vastauksia ohjata takaisin aiheeseen, jos siihen on tarvetta.

Bänditoiminnan vaikutuksia lähdimme pohtimaan lähinnä nuorisotyön näkökulmasta. Saadaksemme mahdollisimman monipuolisia vastauksia päätimme jo suunnitteluvaiheessa, että haastatteleme vähintään yhtä ohjaajaa ja yhtä muusikkoa eri vuosikymmeniltä. Onneksemme saimme myös enemmän haastatteluja tietyille aktiivisemmille vuosikymmenille.

Toteutimme tutkimuksemme laadullisena menetelmänä, mikä tarkoittaa mahdollisimman avointa ja ennakkoluulotonta ihmisläheistä tutkimusta, jossa haastateltaville annetaan mahdollisimman laajat mahdollisuudet kertoa kokemuksistaan ja näkökulmistaan. Menetelmää kutsutaan myös kvalitatiiviseksi menetelmäksi (Jyväskylän yliopisto, 2016). Pyrimme välttämään tietynlaisia ennakkoluuloja haastattelujen aikana, mutta tiettyihin kysymyksiin oli todella vaikea suhtautua ennakkoluulottomasti viimeisissä haastatteluissa, sillä aikaisemmat olivat lähes kaikki vastanneet johonkin kysymykseen samalla tavoin.

Haastattelumuotona käytimme teemahaastatteluja, jotka sopivat loistavasti tilanteeseen, jossa vaikka kaksi 1960 – luvulla aloittanutta muusikkoa muistelee menneitä. Teemahaastattelu antoi tilaa omille näkemyksille ja päätelmille, sekä antoi meille mahdollisuuden saada lisäkysymyksillä Jyväskylän nuorisopalveluiden meiltä tilaamia tarinoita. Tämän haastattelutavan ainoan huonon puolen huomasimme etsiessämme muun muassa 1960 – 1970 luvuilla aktiivisesti Jyväskylän alueella toimineita muusi-

koita ja ohjaajia. Oli todella haastavaa löytää paikallisia musiikin fanaatikkoja varhaisimmilta vuosilta, jotka yhä asuivat Jyväskylässä ja joilla olisi yhä palo tehdä musiikkia.

Haastattelurungon tekeminen kyseisiin haastatteluihin sen sijaan ei ollut niinkään haastavaa, sillä tiesimme tarkalleen, mitä haluaisimme haastateltavilta tietää. Pyrimme luomaan haastattelutilanteista mahdollisimman rentoja ja helposti lähestyttäviä. Teimme myös tarkan taustatyön jokaisesta haastateltavasta, mikäli tämä vain oli mahdollista. Tämä mahdollisti yksilöllisten lisäkysymysten esittämisen ja näin lisäinformaation saamisen. Haastattelupaikkoina käytimme yleensä turvallisen ilmapiirin antavaa ja neutraalia ympäristöä. Teimme haastatteluja esimerkiksi nuorisotyönkeskus Veturitalleilla, haastateltavien kotona tai muuten heille tutuissa ympäristöissä. Haastattelurungon ja rennon ilmapiirin ansiosta uskallamme sanoa, että haastattelut olivat tutkimuksemme kannalta tärkeintä antia.

Haastattelimme yhteensä seitsemää muusikkoa ja neljää ohjaaja eri vuosikymmeniltä. Haastateltavilla tuli kaikilla olla jonkinlainen yhteys paikalliseen bänditoimintaan joko muusikkona tai ohjaajana. Kymmenen näistä haastatteluista tehtiin kasvokkain ja nauhoitettiin haastateltavilta saadun luvan kanssa. Yksi haastattelu tehtiin internetin välityksellä muualle muuttaneelle muusikolle. Haastateltavista ohjaajista sukupuolijakauma oli kaksi miestä, ja kaksi naista, mutta kuudesta muusikosta kaikki olivat miehiä. Alkuperäinen haastatteluideamme siitä, että saisimme jokaiselta vuosikymmeneltä ohjaajan ja muusikon meni etsimisvaiheessa uusiksi sen takia, että ensimmäisellä kahdella vuosikymmenellä bänditoiminnassa mukana olleita ohjaajia ei oikeastaan ollut, sillä toiminta alkoi varsinaisesti ohjattuna vasta 1980 – luvulla. Haastattelutapa todettiin ensimmäisessä koehaastattelussa hyväksi ja viimeiset muokkaukset kysymyspatteristoon tehtiin ennen ensimmäistä haastattelua.

Löysimme haastatteluihimme todella laajan skaalan eri aikakausien bänditoimintaan vaikuttaneita ammattilaisia, joilla kaikilla oli oma näkemyksensä annettuihin kysymyksiin. Ensimmäisenä haastatteluna mainittakoon Veikko Nyberg ja Aarno Yliselä, jotka kertoivat meille historiaansa ja uransa alkuvaiheita 1960 – luvulta asti. Nyberg on ollut perustajajäsenenä Jyväskylän ensimmäisessä rautalankabändissä Miragesissa ja on

tällä kokoonpanolla aloittanut paikallisen rautalankabändien historian. Mirages laitto myös tietämättään alulle nuorisopalveluiden bänditoiminnan, sillä ensimmäinen puistokonsertti järjestettiin bändin tuolloisen laulajan Aarne Kaakkusen ideasta. Aarno Yliselä alkoi soittaa Nybergin kanssa Silvery kokoonpanossa vuonna 1966.

1970 – luvun tietoa haastattelun avulla haimme Jouko Mäenpäältä, joka aloitti Rock Cadillac bändillään Vaajakoskella vuonna 1974. Jouko Mäenpäällä on ollut värikäs kirjo bändejä sekä paikallisesti, että valtakunnallisesti. Hän on myös ollut tärkeänä osana Jyväskylän amatöörimuusikkojen toimintaa, joka siis oli toiminnallaan Jelmua edeltävä yhdistys. Lisäksi hän oli osana Osun Juomatehtaan valtausta vuonna 1982.

1980 – luvusta haastattelimme Matti Nurroa ja Veli Pesosta. Nurro tuli tunnetuksi Jyväskylästä maineeseen nousseesta Miljoonasade – yhtyeestä, mutta oli myös aikaisemmillä yhtyeillään keikkaillut ahkerasti muun muassa nuorisopalveluiden tapahtumissa. Veli Pesonen oli haastattelemiemme ohjaajien mielestä persoona, joka oli monella tavalla osana bänditoimintaa. Hän oli soittamassa esimerkiksi ”Jyväskylä 150 – vuotta” juhlalevyllä Kastratio nimisessä yhtyeessä ja oli aktiivisesti Sepänkeskuksen bänditoiminnassa mukana.

Sepänkeskuksen ajoilta haastattelumme suostui Lost Societyn Arttu Lesonen. Lesonen on treenannut useammankin bändin kanssa Sepänkeskuksella ja ollut rakentamassa monia nuorisopalveluiden mahdollistamia bänditapahtumia. Lesonen on ahkerasti kiertänyt soittajana Jyväskylän nuorisotiloilla ja –tapahtumissa vuosien varrella eri kokoonpanojensa kanssa.

Nuorimpana muusikkona haastattelimme Elias Suhosta Face the Legacystä ja Borreliosista. Molemmat hänen yhtyeensä treenavat Veturitalleilla ja Face the Legacy on yksi Jyväskylä Rock Academyssä mukana oleva bändi. Suhonen on ollut mukana järjestämässä Rock academyyn tapahtumia, sekä keikkaillut ahkerasti muun muassa Veturitalleilla.

Ohjaajista haastattelimme Markku Hassista, Marja – Leena Tiihosta, Seppo Pohjoista ja Irma Heiskasta. Hassista haastattelimme lähinnä 1980 – luvusta, sillä hän on

muun muassa Jelmun perustajajäseniä ja oli Jelmun perustamisen aikaan kaupungin nuorisotyöntekijä. Hän oli myös osana juomatehtaan valtausta, ja kun kysimme haastatteluissamme henkilöä, joka olisi vaikuttanut suuresti jyväskyläläiseen bänditoimintaan, niin jokainen haastattelimme ohjaaja nimesi juuri Hassisen Markun. 1980 – 1990 väliseltä ajalta haastattelimme Marja – Leena Tiihosta, jonka bänditoiminnan tausta on alkanut vuodelta 1984. Tiihonen on ollut muun muassa vastaavana ohjaajana yksikössä, jossa bändivastaava on toiminut.

Irma Heiskanen on toiminut Sepänkeskuksen bändivastaavana lähes sen avaamisesta saakka. Hän on ollut tärkeä osa Sepänkeskuksen bänditoimintaa ja kohdannut 1990 – ja 2000 – luvun bändejä ja nuoria sadoittain. Heiskanen oli Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnan keskiössä aina vuoteen 2012 saakka, jolloin Sepänkeskuksen toiminta siirrettiin Veturitalleille.

Veturitallien bänditoiminnasta meille osasi kertoa Jyväskylä Rock Academyn vastaava ohjaaja Seppo Pohjolainen. Pohjolainen on myös Veturitallien bänditoiminnan vastaava ohjaaja, joten parempaa henkilöä kertomaan Rock Academystä ja Veturitallien bänditoiminnasta emme olisi voineet kuvitella.

Vaikka kysymyspatteristo oli tärkeänä osana haastattelujen onnistumista, niin emme pitäneet kysymyksiä kiveen hakattuina, sillä teemahaastatteluissa ideana on antaa tilaa haastateltavien omille puheille ja näkemyksille (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Haastatteluidemme onnistumiseen vaikuttivat suurimmassa määrin oma ammatillinen otteemme haastattelujen aikana, innostus aiheeseen sekä haastateltavilta että haastattelijoilta, ja viimeisenä tärkeäksi todettu taustatyö ennen haastattelua. Taustatyöllä pystyimme esimerkiksi saamaan lisää tietoja tietyn levyn julkaisemisesta ja siihen liittyvistä tarinoista, tai vaikka tietystä keikkamatkasta, mikä oli tehty Jyväskylän nuorisopalveluiden kautta. Taustatyö auttoi meitä myös väistämään muutamia sellaisia aiheita, joista haastateltavat eivät välttämättä olisi halunneet puhua. Haastattelut kestivät 19 minuutista 2,5 tuntiin ja haastatteluiden yhteiskestoksi kertyi noin yhdeksän tuntia.

Meidän yhteen laskettu kokemuksemme haastatteluiden tekemisestä ja niihin valmistautumisesta oli kohtuullisen vähäinen. Tämä vaikutti siihen, että kysymyspatteristoa oli pakko testata ja testauksen kautta muokata toimivammaksi. Teemahaastattelussa on myös tärkeä olla aktiivisesti läsnä joka hetki, jotta pystyimme esittämään lisäkysymyksiä tapauskohtaisesti. Haastattelussa, niin kuin myös nuorisotyössä, on tärkeä välittää aktiivinen ja kiinnostunut kuva haastateltavalle. Jos ei keskity, katso silmiin tai räplää kännykkää, niin haastateltavan on todella vaikea olla rennosti ja kertoa se, mitä halutaan tietää. Jos haastattelijaa ei kiinnosta kuunnella, miksi haastateltavaa kiinnostaisi kertoa? Tästä saimme kiitosta eräältä muusikolta, sillä hän kertoi tarinan, jossa haastattelija oli heti haastattelun alussa sanonut, ettei ole mitään harmainta aavistusta kuka sinä olet tai mitä teet, mutta tehdään tämä haastattelu pois alta. Tämä ei hirveästi innosta, oli aihe mikä tahansa.

Koimme, että oma musiikillinen taustamme auttoi haastatteluiden tekemisessä paljon, ja onnistuimme kaikissa haastatteluissa mielestämme hyvin. Ainoa harmittava haastattelu oli netin kautta tehty, sillä siinä yleinen keskustelu ja ilmapiiri eivät välittyneet aivan samalla tavalla ja ehkä tästä syystä emme saaneet niin paljoa tarinoita, kuin olisimme halunneet. Huomasimme myös haastatteluiden aikana eksyvämme keskustelun edetessä aivan muihin aiheisiin, sillä haastateltavilla tuli paljon aihetta sivuavia asioita mieleen keskusteluistamme. Ottaen kuitenkin huomioon tilaajan toivomukset tarinoista ja kehyskertomuksista, niin uskomme näiden aihetta sivuavienkin tapausten vain olevan plussaa tulosten saamiseksi.

Löysimme myös pitkän etsimisen jälkeen todella persoonallisia ja tärkeästi kaupungin bänditoimintaan vaikuttaneita tekijöitä, joilla oli positiivinen asenne haastatteluihimme. Saimme haastattelun esimerkiksi Jyväskylän ensimmäiseltä rautalankabändiltä, jonka jäsenet sysäsivät tietämättään liikkeelle koko nuorisopalveluiden musiikkitoiminnan.

2.2 Analysointi

Alkuperäisenä ajatuksenamme oli litteroida haastatteluista kirjalliseksi sitä mukaa, kun niitä teimme, mutta kun mietimme, paljonko mahdollisesti saisimme haastatteluista

materiaalia, päätimme litteroida vain opinnäytetyöllemme olennaiset kohdat. Päätös oli loppua kohden hyvä ja välttämätön, sillä lopullista haastattelumateriaalia tuli noin yhdeksän tunnin edestä. Haastatteluista pyrimme saamaan vastauksia tutkimuskysymykseemme haastateltavien kertomista tarinoista.

Käytimme siis analyysitapana pääasiassa tulkitsevaa fenomenologista analyysia. Fenomenologisen analyysin lähtökohtana on tutkijan avoimuus: tutkimuskohdetta pyritään lähestymään ilman ennalta määrättyjä oletuksia, määritelmiä tai teoreettista viitekehystä. Tutkijan havaintoa tai kokemusta 'häiritsevien' ulkoisten tekijöiden eliminoinnista tutkimustilanteessa voidaan kuvata fenomenologisen reduktion käsitteellä. Fenomenologinen analyysi voi rakentua tutkimuskohteen tarkastelun lisäksi tutkijan itsensä ja omien kokemusten ja ymmärrysprosessien tarkastelusta. (Jyväskylän Yliopisto 2016.)

Teemahaastatteluun perustuva, onnistunut analyysi vaatii sen, että haastattelija ymmärtää ja on perehtynyt haastateltavien taustaan ja aiheeseen huolella. Myös päätelmien tekeminen saadusta aineistosta ilman ennakkoluuloja sopii varsin hyvin teemahaastattelulla kerättyyn tietoon (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tietenkin meille haastattelijoille oli lähes mahdotonta mennä haastatteluun ilman jonkinlaista ennakkoluuloa, esimerkiksi siitä, millaista musiikki oli 1980 – luvulla, mutta pidimme haastattelutilanteen avoimena ja teimme omat päätelmämme kerrotuista tarinoista.

2.3 Tutkimus ja sen luotettavuus

Tutkimuksen otanta on verrattain pieni, seitsemän muusikkoa ja neljä ohjaajaa. Kyseessä on kuitenkin vain yhden kaupungin nuorisopalveluiden bänditoiminta. Nuoria soittajia on ollut nuorisopalveluiden tiloissa satoja, joten muusikkoja olisi voinut haastatella paljon enemmänkin. Aikarajan suomissa puitteissa muusikoiden henkilökohtainen haastattelu useammalta olisi ollut haastavaa, sillä aikataulut eivät välttämättä aina käy yksiin.

Haastattelimamme muusikot edustavat kuitenkin montaa rock - musiikin eri alalajia, joten mahdollisten ajatusmaailmojen vaihtelevuudet pitäisi käydä ilmi haastatteluissa. Tuloksia ei kuitenkaan voi yleistää kaikkien muusikoiden mielipiteiksi tai ajatuksiksi, eikä edes kaikkien Jyväskylän nuorisopalveluiden tiloissa soittaneiden ajatuksiksi, sillä haastateltavia on kuitenkin melko vähän. Tutkimuksen voidaan kuitenkin sanoa antavan suuntaa Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnasta ja muusikoiden kokemuksista siitä, sekä kuinka muusikot ajattelevat musiikin vaikutuksista ihmiseen, sillä vastaukset olivat melko samansuuntaisia, vaikka ikäjakauma oli 18 – 67.

Otantamme neljä ohjaajaa kuitenkin edustavat kaikki eri vuosikymmenillä bänditoiminnassa aktiivisesti toimineita työntekijöitä, eli aivan bänditoiminnan kytkeytyessä nuorisotyöhön 1980 – luvulta 2010 – luvun Rock Academy – ohjaajaan. Vaikka otanta on pieni, olemme haastatelleet kaikki Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnassa pitkään ja lähellä olleet nuorisotyöntekijät. Voimme siis todeta, että heidän haastatteluistaan olemme saaneet kattavan ja totuudenmukaisen kuvan vuosikymmenten tapahtumista, sekä muista lähteistä näitä tukevaa informaatiota, eli tältä osalta tutkimus on luotettava.

3 VUOSIKYMMENET

Tässä luvussa perehdymme Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoimintaan. Mitä kuudenkymmenen vuoden aikana on Jyväskylän musiikkimaailmassa tapahtunut? Onko bänditoimintaa saatu kehitettyä? Miten ja mihin suuntaan? Luvuissa käymme läpi myös Jyväskylän elävän musiikin yhdistyksen vaiheita aina sen perustamisesta lähtien, vaikka se ei olekaan kaupungin organisaatio. Jelmua on kuitenkin ollut perustamassa kaupungin nuorisotyöntekijöitä, mutta ennen kaikkea sen merkitys Jyväskylän nuorille ja musiikkikulttuurille on, ja on ollut, merkittävä.

Aloitamme nuorisopalveluiden bänditoiminnan tarkastelun 1960 – luvulta ja päätämme sen 2010 – luvulle. Käymme järjestyksessä vuosikymmenet läpi aina kymmenen vuotta kerrallaan.

3.1 1960 – luku

Tiihonen, Marja - Leena 2016 ”Musiikkia ei oikein vielä arvostettu nuorisotyössä silloin 60 – 70 luvulla. Se oli vähän niin kuin graffititaide, et sitä ei laskettu miksikään korkeakulttuuriksi. Urheilua arvostettiin nuorisotyön muotona paljon enemmän”.

1960 – luvun alussa Suomen musiikkisuuntaus yritti tiukasti jäljitellä 1950 – luvun lopun rock ihmeitä rapakon takaa, mutta harva onnistui pääsemään edes lähelle Elviksen tai Ray Charlesin kaltaisia karheita ääniä. Lähimmäs näitä rockin pioneerien ääniä pääsi tuolla vuosikymmenellä ihmisten äänestämänä 1959 Suomen ensimmäiseksi rockkuninkaaksi nimetty Kaj Järnström eli Rock Jerry (Kurkela 2016). Kun tässä ei muuten onnistuttu, niin suurempaa suosiota herätti vuosikymmenen alussa niin sanottu teini – iskelmä. Vaikka rock'n'roll - tyyli vaikutti taustalla, niin populaarimusiikki vaihtui poppiin. Tämän musiikkityylin suurimpia vaikuttajia olivat tuolloin esimerkiksi Cliff Richard ja Paul Anka. (Kurkela 2016).

Vuonna 1963 Suomeen saapui instrumentaali rokki, joka otti täällä nimen rautalankamusiikki. Tämän musiikkilajin ensimmäisiä suomalaisia edustajia olivat esimerkiksi The Strangers ja The Sounds. The Soundsin musiikista Emma kappale nousi myydyimmäksi singleksi nopeasti jo kesäkuussa 1963 ja aloitti ainakin pääkaupunkiseudulla rautalankavillityksen, joka levisi hieman myöhemmin myös Jyväskylään. (Kurkela 2016.) Rautalankamusiikki oli merkittävä alku suomalaisille pikkubändeille, sillä sen ansiosta pienemmät yhtyeetkin pääsivät ensimmäistä kertaa mukaan äänitysstudioihin ja levyntekoon. Rautalanka antoi Suomen nuorille uudenlaisen tavan soittaa musiikkia. (Nyberg & Yliselä 2016.) 1963 oli Suomen ja maailman populaarimusiikissa käännetekävä vuosi myös siksi, että Englannista ponnistanut The Beatles teki läpimurtonsa Twist and Shout kappaleellaan ja aloitti Suomessa popin aikakauden, joka kesti oikeastaan aina 1970 – luvulle saakka. (Kurkela 2016.)

Vanhemman kansan musiikkibuumina samaan aikaan Suomessa jylläsi tango, jonka suurimpia nimiä olivat tuolloin esimerkiksi Einö Gröhn, Reijo Taipale ja Olavi Virta, joka

kerkesi vielä saamaan suurta suosiota tangobuumin ansiosta. (Kurkela 2016). Toisena, hieman laimeampaa suosiota herättäneenä, genrenä oli niin sanottu protestilaulu, joka kuvasti lännestä tulevaa hippi ja underground periaatetta. Tämä ideologian omaksuminen jäi Suomessa kohtalaisen pieneksi, mutta se vaikutti musiikin alakulttuureihin esimerkiksi nuorisomuodissa. (Kurkela 2016.) Protestilaulun ja tuolloisen hippiaatteen suurena vaikuttajana toimi muun muassa Bob Dylan, jonka tyyli näkyi suomalaisessa protestilaulussa esimerkiksi Irwin Goodmanissa (Kurkela 2016).

Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnan aloitusajankohdaksi voidaan määrittää vuosi 1965. Tuolloin Jyväskylän ensimmäisen rautalankayhtyeen Mirages bändin laulajan Aarne Kaakkusen ideasta nuorisopalvelut saivat järjestettyä ensimmäisen suuren ulkoilmakonserttinsa Lounaispuistoon 28.5.1965 ja Harjun rinteeseen 26.8.1965 (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1965). Molemmissa tapahtumissa kävijämäärä ylitti 2000 ihmistä (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1965). Rautalanka - aallon innoittamana tapahtumissa esiintyi paikallisia rautalankayhtyeitä, joista osa Beatlesin tavoin oli päätenyt kokeilemaan moniäänisyyttä, eli laulajat laulavat samaan aikaan eri korkeuksilta.

Vaikka tätä voi pitää bänditoiminnan aloitusajankohtana, niin musiikin arvostus osana nuorisotyötä ei saanut tuulta siipiensä alle vielä pitkään aikaan. Vuodesta 1946 toiminnassa ollut nuorisolautakunta panosti suurimman osan toiminnastaan tukijärjestöjen kerho-, leiri- ja raittiustoimintaan. Ajatuksena oli saada järjestäytymättömät nuoret mukaan yhteiskunnallisesti hyväksytyyn toimintaan. (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1967.) Musiikilliseen toimintaan nuorisopalvelut panostivat lähinnä klassisen musiikin kilpailuissa, joita järjestettiin vuosittain. 1960 – 1970 luku olikin nuorisopalveluiden bänditoiminnalle hidas ja takkuinen alkua.

Läpi vuosikymmenen Nuorisolautakunta järjesti kyllä muutamia tapahtumia, joissa paikalliset bändit pääsivät esiintymään, mutta näitä tapahtumia oli noin yksi per vuosi. Alkuun musiikki tuli vain osana toisen tapahtuman pääajatusta, ikään kuin sivutuotteena. Esimerkiksi vuosina 1966 ja 1967 paikallisia esiintyjä oli lähinnä viihdyttämässä vapaa – aikatoimikunnan näyttelyissä ja Laajavuoreen tehdyn patikkaretken päätöksenä (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1967). Ulkoilmatapahtumissa

bändit soittivat yleensä auton lavalla. Seuraava suuri ulkoilmakonsertti oli vuonna 1968 Lounaispuistossa järjestetty pop – musiikin puistokonsertti, joka keräsi yli 2000 henkilöä katsomaan kuutta paikallista pop- ja rautalankayhtyettä (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1968). Seuraavana vuonna tapahtuma uusittiin ja yleisöä tuli yli 3500 henkilöä (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1968). On todennäköistä, että juuri tästä suuresta suosiosta johtuen bändien harjoittelumahdollisuudet paranivat huomattavasti vuosikymmenen vaihtuessa. Vuosien 1969 – 1970 välisenä aikana Koskenharjun nuorisotila teki ensimmäisen harppauksen kohti musiikin alkavaa kautta, kun tilaan saatiin talkoilla aikaan diskon mahdollisuudet ja nuorisopalveluiden ensimmäinen musiikkitala (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1969).

Harjoittelupaikkoja oli 1960 – 1970 luvulla harvassa ja yleisin harjoittelupaikka paikallisilla bändeillä olikin vanhempien autotalli, kellari tai jonkun bändijäsenen koulun harjoitustila (Nyberg & Yliselä 2016; Julin 2003, 42). Vaikka Jyväskylän kaupunki pystyikin ylläpitämään muutamaa harjoitustilaa, ne eivät saaneet suosiota käytännöllisten vaikeuksien takia. Nuorilla ei ollut mahdollisuuksia siirrellä bändivälineistöä edestakaisin bändikämpän ja kodin välillä, ja koska kaupungin tiloissa oli aikataulutusta omistajan mukaan, niin suosiota ei kertynyt. Kaupungin omistamia treenikämppejä oli tuolloin esimerkiksi Lounaispuiston tila ja harjun laella olevan Vesilinnan pommisuoja (Nurro 2016; Mäenpää 2016)

Vuonna 1998 Veikko Nyberg ja Nos Records tuotti Jyväskylän 1960 – luvun popmusiikista kokoelmalevyn, jolle oli kerätty useita Jyväskylässä vaikuttaneiden bändien biisejä. Levyllä esiintyvät esimerkiksi The Four Mirages, The New Steeples, Stonefaces, Silvery ja Tetetermite. Nyberg itse esiintyy levyllä Silveryn riveissä. (Nyberg 1998)

3.2 1970 – luku

Nyberg, Veikko & Yliselä, Aarno 2016 ”Jos Jyväskylän konservatorion opettajat halusivat sillon 1960 – 1970 luvun vaihteessa käydä illalla esimerkiksi soittamassa tienstä niin niiden piti käydä soittamassa salaa. Se oli tosi paheksuttavaa, että klassisen

musiikin opettajat soittivat esimerkiksi jazzia. Kaikki muu paitsi klassinen oli silloin pelkkää soopaa, jota ei missään tapauksessa kannattanu soittaa”.

1970 – luku oli Suomessa C – kasetin ja musiikin äänittämisen kultainen vuosikymmen. 1960 – luvulla saatu äänitteiden määrä kieppui noin miljoonassa, mutta vuonna 1979 määrä oli kasvanut jo yli kahdeksaan miljoonaan (Nyman 2016). C – kasetti mullisti pienempien aloittelevien bändien mahdollisuudet, sillä omassa treenikämpässä nauhoittamisesta tuli todella helppoa. Tästä syystä kasettinauhurit syrjäyttivätkin levysoittimet suurimmassa osassa maata (Nyman 2016; Leskinen 2014). Musiikkisuunnan asetti vuosikymmenen aikaisessa vaiheessa räjähdysmäisesti Remu Aaltosen johtama Hurriganes, joka toi hieman laimeaksi jääneen 1950 – luvun rock’n’roll - kauden takaisin Suomeen (Nyman 2016).

Tyyliä seurasi Suomirokilla hyvin menestynyt Rauli Badding Somerjoki, joka valloitti levytyslistojen kärkipaikat Chuck Berryltä lainatulla biisillä Fiilaten ja Höyläten vuonna 1973 (Nyman 2016). Vuonna 1970 järjestettiin myös ensimmäisen kerran Suomen vanhin pop- ja rockfestivaali Ruisrock Turussa (Nyman 2016). Ruisrockin suuri suosio johti pian siihen, että rockfestareita alettiin järjestää lähestulkoon joka niemen notkossa ja saarelmassa. Tärkeimpiä tapahtumia olivat Lappajärven Tulivuorirock, Oulun Kuusrock, Pihtiputaan Saapasjalkarock, Joensuun Ilosaarirock, sekä muista poiketen ilmainen Hämeenlinnan Ämy-Rock (Nyman 2016).

Rockin ohessa Suomeen rantautui uusi valtamusiikkisuuntaus Yhdysvalloista, nimittäin punk. Vaikka punk kulttuurin edelläkävijöitä löytyi jo 1960 – luvulta esimerkiksi The Who ja Velvet Underground, niin musiikki ei tuolloin vielä kulkenut nimellä punk (Cooper 2016). Syntyyn vaikuttivat vahvasti esimerkiksi New York Dolls ja Blondie, mutta varsinaisen punk aallon räjäytti brittiläinen Sex Pistols vuonna 1976 ja Ramonesin vuonna 1976 ulos tullut biisi Blitzkriegpop. Punk – asenne, joka kritisoi yhteiskunnan reiluutta ja herätti mielikuvia kurjasta ja melankolisesti maailmasta, johti myös nuorisomuodin rajuun muuttumiseen (Cooper 2016). Punk - tyyliin kuului useasti iso irokeesi ja niitit asusteissa. Suomessa punkin suuremmiksi nimiksi nousivat Love Recordsin

esiin tuoma Pelle Miljoona, ”Poliisi pamputtaa taas” biisillä huomiota saanut Eppu Normaali, sekä tietysti Jyväskylästä Jari Knuutisen luotsaamana maineeseen noussut Se (Nyman 2016).

Jyväskylän nuorisopalveluiden toiminnassa 1970 – luvulla aktiivisemmin näkyi 1960 – luvun lopulla suosioon noussut disko - toiminta. Varsinkin vuosikymmenen alussa tiskijukkien yleistyessä alettiin kaupungin ylläpitämissä nuorisotiloissa järjestää ahkerasti tansseja. Varsinaisen bänditoiminnan aikaa ei 1970-luvulla vielä päästy viettämään, mutta musiikin roolia alettiin hyödyntää hieman enemmän ja yhä useampi tila alkoi saada musiikkivarusteita. Vuodesta 1971 lähtien nuorisotoimi alkoi jakaa konsertti- ja teatterilippuja nuorille. Ensimmäisenä vuonna jaettiin yli 400 konserttilippua ja 500 teatterilippua järjestäytymättömille nuorille (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1971). Uuden lautakunnan painopiste oli tuolloin saada järjestäytymättömät nuoret osaksi aktivoivaa toimintaa. Läpi vuosikymmenen nuorisopalveluiden tapahtumissa olevasta musiikista vastasivat pääasiassa aktiiviset nuorisojärjestöt (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1975).

3.3 1980 – luku

Mäenpää, Jouko 2016. ”Me ajettiin JAM:in kanssa sitä bändien asiaa. Me tehtiin tukikonsertteja esimerkiksi lounaispuistossa, joilla me sitten pystyttiin esimerkiksi rahoittaa arkkitehti, joka teki nuorisotilas suunnitelmat Osun juomatehtaalle. Kyllähän me sitten saatiin pelastettua se talo.”

1980 – luku oli Suomalaisen populaarimusiikin näkökulmasta Suomirockin aikakautta. Suurimmiksi uusiksi nimiksi 1980-luvun alussa nousivat Suomirock - buumin myötä muun muassa Tuomari Nurmio, Popeda, Pelle Miljoona, J. Karjalainen, Maukka Perusjätkä, Yö ja tietenkin Jyväskylästä tullut Miljoonasade (Kaivanto 2016). Hieman vanhempaa uraansa jatkoivat menestyksekkäästi Juice Leskinen, Hassisen Kone ja Eppu Normaali (Kaivanto 2016). Varsinaisen pommin räjäytti kuitenkin vuonna 1984 totaalisen teinihysterian aloittanut Dingo. Dingo sai kahdessa vuodessa aikaan täydellisen muutoksen esimerkiksi nuorisomuodissa. Dingon rokkarin imagoon kuuluivat

muodikkaat vaatteet, hiuslakalla pöyheiksi laitettut hiukset ja vahvat meikit. Dingo nousi niin suureksi vaikuttajaksi, että sen hajoaminen vuonna 1986 uutisoitiin jopa osana YLEN pääuutisia. (Kaivanto 2016.)

Maailmanmaineeseen ei kuitenkaan Suomalaisessa musiikissa päästy 1980 – luvulla yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Suurimman kansainvälisen suosion saavutti Hanoi Rocks, jonka uudenlaisen glam punk - tyylin vaikutus tuli pääasiassa rockista ja bluesista (Kaivanto 2016). Hanoi rocks oli yksi ensimmäisiä yhtyeitä, jotka tekivät kiertueen Aasiaan suuren suosion saattamana. Vaikka yhtyeen suosio laski dramaattisesti rumpali Razzlen kuolemaan vuonna 1984, niin yhtye on yhä yksi Suomen kansainvälisesti suosituimpia artisteja esimerkiksi Japanissa ja Yhdysvalloissa (Kaivanto 2016).

Nuorisopalveluilla alettiin 1980 – luvun alusta alkaen arvostaa musiikin vaikutuksia ja hyödyntää niitä aktiivisemmin nuorisotyössä. Vuonna 1980 bändien harjoitukset mainitaan lautakunnan toimintakertomuksissa ensimmäistä kertaa erillisenä toimintana, Huhtasuon alueella Sulun kerhohuoneiston kerhotoimintana (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1980). Nuorisopalvelut järjestivät myös Kesäblues - nimisen tapahtuman kolme kertaa kuluneen vuoden aikana Kortepohjassa, Huhtasuolla ja Keltinmäessä (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1980). Näissä tapahtumissa oli soittamassa paikallisia yhtyeitä. Aikaisempina vuosina klassisen musiikin arvostus oli niin paljon suurempi, ettei rockmusiikkia juuri pidetty opetuksen arvoisena asiana. Vuonna 1981 nuorisopalvelut järjestivät rock- ja jazzleirin, tarkoituksena opettaa kyseisiä musiikkityylejä ja niiden soittamista nuorisolautakunnan alaisuudessa (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1981). Samana vuonna järjestettiin myös ensimmäinen kolmesta Tuomiorock tapahtumasta Jyväskylän Tuomiojärven rannalla (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Näissä konserteissa oli soittamassa jo valtakunnallisesti suurempaan suosioon nousseita yhtyeitä, mutta myös paikallisia osajia. Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran 1981 ja viimeisen kerran 1983 (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016).

Vuodet 1982 – 1987 olivat nuorisopalveluiden musiikkitoiminnan kannalta hiljaisempia, mutta silti taustalla tapahtui paljon Jyväskylän alueen musiikkitoimintaa muuttavia asioita. Vuonna 1982 nuoriso valtasi vapunpäivänä Jyväskylän amatöörimuusikoiden

(JAM) johdolla Jyväskylän Juomatehtaan (Tuomaala, 2010, 3). Tätä luonnollisesti rinnastettiin Helsingin kuuluisaan maalitehtaan valtaukseseen, josta syntyi kulttuurikeskus Lepakko (Tuomaala, 2010, 3). Juomatehtaan valtauksella toivottiin saavan samanlaisia tuloksia. JAM laati suunnitelman, jossa purkutuomion saaneesta Juomatehtaasta saataisiin treenikämpin ja konserttisalin muodostama kokonaisuus (Tuomaala, 2010, 4). Suunnitelman myötä Juomatehdas säilyi kaupungin hallinnoimana ja taloon sijoitettiin muun muassa bändien harjoittelutiloja. Konserttisalia taloon ei kuitenkaan saatu.

Vuosina 1982 – 1985 nuorisopalveluiden musiikkitoiminta oli enimmäkseen vanhan toiminnan jatkamista, vaikka uusia tiloja syntyikin muutamia. Nuorisoverstaalle alettiin rakentaa bänditiloja vuonna 1983 ja ne valmistuivat vuonna 1984 (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1984). Vuoden 1984 toimintakertomuksessa mainitaan tämän tilan valmistumisen ohella myös bändien harjoittelu täysin omaksi toiminnakseen erotettuna muusta nuorisotoiminnasta. Nisulassa oli vuonna 1983 paikallisille bändeille todella halpa äänitysstudio, jota ylläpiti paikallinen JEMS ry (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Studiota ylläpitivät JEMS ry:n jäsenet Jari Saastamoinen ja Jussi Kokko (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Tätä studiota käyttivät lähes kaikki paikalliset ja jopa monet ulkopaikkakuntalaiset yhtyeet. Vuonna 1985 saatiin kunnostetulle Jyväskylän Juomatehtaalle ensimmäiset valmiit treenikämpät ja bändit harjoittelemaan (Kuokkalan arkistot, 2016; Tiihonen, 2016). Näiden harjoittelutilojen toimintaa hoiti tuolloin Markku Hassinen. Haastattelussamme Hassinen kiittää näiden bänditilojen syntymisestä tuolloin kaupunginjohtajana ollutta Jaakko Lovénia, jonka ymmärtäväisyys oli suurena osana tilojen syntyä.

Vuonna 1987 bänditoiminta esitellään jo omana kohtanaan osana lautakunnan alaista nuorisotoimintaa (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1987). Tuolloin bänditiloja on jo tilastojen mukaan ollut yhdessätoista eri nuorisotilassa (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1987). Toimintakertomuksessa ei kuitenkaan kerrota kuinka monta bändiä tiloilla tuolloin oli harjoittelemassa, vaan käyttö oli tilastoitu käytettyjen tuntien mukaan. Vuoden 1988 katsauksesta voi kuitenkin saada jonkinlaista vinkkiä, kuinka paljon bändejä oli myös vuonna 1987. Vuoden 1988 aikana bändejä oli 31 kappaletta harjoittelemassa viidessätoista eri nuorisotilassa (Jyväskylän

nuorisolautakunnan toimintakertomus 1988). Vuosina 1986 – 1987 tapahtui monen haastattelemamme ohjaajan ja soittajan nimeämä käännekohta bänditoiminnan historiassa. ”Jyväskylä 150 vuotta” juhlavuoden kunniaksi tehtiin paikallisten rock yhtyeiden kanssa kokoelmalevy, johon valittiin 27 bändin joukosta 7 paikallista yhtyettä. Tämä valinta tehtiin bändikatselmuksessa 1.12.1986. Levy julkaistiin 23.3.1987 ja sai nimen Tuhatsarvisia. (Peltonen, Saastamoinen 1987.) Tuottajan edustajana toimi kaupungin nuorisotyöntekijä Markku Hassinen.

1980 – luvun bändikämppejä olivat kaupungilla esimerkiksi Nisulan nuorisotalo, Koskenharjun koulu, Kuokkalan kartano, Halssilan koulu ja Jokivarren koulu (Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1989; Hassinen, Markku 2016). Keikkapaikkana suosituimmaksi oli tähän aikaan noussut ravintola Ilokivi, jonka paikallinen yhtye Miljoonasade oli ottanut kotipaikakseen (Nurro 2016).

Vuonna 1989 perustettiin Jyväskylän Elävän Musiikin Yhdistys eli Jelmury. Virallinen perustaminen tapahtui 18.1.1989 (Tuomaala, 2010, 9). JAMin toiminnan hiivuttua 1980 – luvun puolivälissä oli rockmusiikin yhdistystoiminta lähes hävinnyt Jyväskylästä ennen Jelmun syntymistä. Jelmun perustamiskokouksessa oli mukana paikallisia musiikin toimijoita, nuoria muusikoita ja kaksi kaupungin nuorisotyöntekijää Markku Hassinen ja Jukka Niemelä (Tuomaala, 2010, 9). Paikallisista muusikoista perustamiskokouksessa paikalla olivat muun muassa Heikki Kalilainen, Petri Ekari ja Rauno Rautainen. Nämä kolme tunnettiin paikallisen rockyhtye Rajuilman soittajina, jotka voittivat myöhemmin samana vuonna rockin suomenmestaruuden ensimmäisenä jyväskyläläisenä bändinä.

Kaikki haastattelemamme ohjaajat, jotka ovat olleet osana Jyväskylän bänditoimintaa nuorisopalveluiden toimesta, ovat kuvanneet 1980 – luvun bänditoiminnan kehittymisen kannalta yhdeksi tärkeimmistä vuosikymmenistä (Hassinen, 2016; Tiihonen, 2016). Musiikin vaikutus nuoriin tunnistettiin ja sitä hyödynnettiin aivan uudella tavalla osana nuorisotyötä. Tilojen määrä kasvoi räjähdysmäisesti ja myös muiden musiikkityötyönten arvostus kasvoi päättäjien silmissä klassisen musiikin lisäksi. Tästä kehityksestä työntekijät kiittävät haastatteluissaan muun muassa Pekka Karvosta, joka toimi Nuorisotoimen johtajana vuosina 1973 - 1989. Karvonen oli ohjaajien mukaan se, joka

kuunteli ja yritti parhaansa mukaan toteuttaa nuorten toiveita ja jopa välillä vähän hullujakin ideoita. Myös Jyväskylän Kaupunginjohtajana vuosina 1975-1994 toiminutta Jaakko Lovénia haastateltavat kiittivät muun muassa Osun juomatehtaan päätöksistä. Tämä vuosikymmen oli räjähdysmäinen aloitus kasvavalle toimintamallille.

3.4 1990 - luku

Uusi vuosikymmen ja uudet muutoksen tuulet puhalsivat Jyväskylän musiikkikentillä. Vuonna 1989 oli pidetty Jyväskylän elävän musiikin yhdistyksen, Jelmu ry:n, perustamiskokous ja kaupunkiin oli päätetty perustaa uusi livemusiikin areena vanhaan leipomorakennukseen keskustan tuntumassa. Varsinkin toimintansa alkuaikoina Jelmu painotti oman nuorisotyönsä merkityksiä, jotta saisi mahdollisimman paljon rahaa toimintansa turvaamiseen (Tuomaala, 2010, 12). Tämä on kuitenkin ollut oikeutettua, sillä Jelmun merkitystä jyväskyläläiselle nuorisotyölle tai bänditoiminnan kehittämiseksi ei voi sivuuttaa. Jelmun synty on varmasti yksi syy sille, että 1990-luvulla Jyväskylässä alettiin kiinnittää yhä enemmän huomiota musiikkiin nuorisotyön saralla.

Tanssisali Lutakon ensimmäinen keikka tapahtui 15.11.1990 esiintyjänä jyväskyläläinen Rajuilma (Tuomaala, 2010,16). Rajuilma treenasi myös Nuorisopalveluiden tiloissa Juomatehtaalla ja menestyi rockin SM-kisoissa, kertoo bändin kanssa paljon työtä tehnyt ja Jelmuaikin perustamassa ollut nuorisotyöntekijä Markku Hassinen. Tuosta hetkestä Tanssisali Lutakossa alettiin järjestää säännöllisesti keikkoja valtakunnallisesti sekä maailmanlaajuisesti merkittäviltä bändeiltä ja artisteilta, ja siinä sivussa tarjottiin nuorille yksi vaihtoehtoinen paikka viettää viikonloppuiltojaan.

1990 – luvun alussa ollut lama vaikutti myös Jelmun talouteen. Jelmulla oli vuoden vuokrat rästissä, vaikka oli toiminut vasta vuoden ja kaksi kuukautta (Tuomaala, 2010, 26) ja Tanssisalin taru oli loppumassa lyhyeen. Tanssisalin talon omistajan vaihtuminen HAKA - rakentajista Keskoksi kuitenkin vakautti Jelmun toiminnan ja lisää rahaa alettiin kerätä siirtämällä Tanssisalissa toimineesta ravintola Supercoolista kaljanmyynti Jelmulle (Tuomaala 2010, 27). Tämä on tuottanut sittemmin tulosta, sillä Tanssisali Lutakko järjestää vielä tänäkin päivänä livekonsertteja useamman kerran viikossa.

Lutakon toimintaa häiritsi Hassisen mukaan muiden ravintoloiden kilpailu Tanssisalin kanssa. ”Saattoi olla jopa sillä tavalla, että kaupungissa soitti samana iltana Suomen kärkiporukasta kolme eri bändiä kaikki eri ravintoloissa. Yritettiin pelata pihalle Jelmua”, Hassinen kertoo. Jyväskylästä puuttui kuitenkin paikka, missä nuoret saivat olla omana itsenään ja katsoa omia lempibändejään livenä. Kaupungissa oli aikuisille suunnattuja anniskeluravintoloita huippuesiintyjineen, mutta niihin ei nuorilla ollut pääsyä. Tourulassa taas sijaitsi lapsille ja nuorille suunnattu disco, mutta yläkoulun lopettamassa olevat, tai jo päättäneet nuoret kokivat ne hieman lapsellisiksi ja monia siellä soiva tanssi- ja bilemusiikki ei juuri miellyttänyt (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). He kokevat Tanssisali Lutakon sellaiseksi paikaksi, johon voi mennä viettämään iltaa kavereiden kanssa ja kuuntelemaan hyvää musiikkia.

Vuonna 1992, jo aivan Jelmun tarinan alussa, nuorisopalvelut rupesivat tekemään yhteistyötä Jelmun kanssa. Lutakossa järjestettiin kolme Nuoret Rytmit – bänditapahtumaa, joissa nuorten bändit pääsivät esiintymään isompaan keikkapaikkaan (Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1992, 3). Esiintymiskokemuksista nuoret olivat saaneet lähinnä nuorisotilojen yksittäistapahtumista, tai muualla järjestetyistä pienistä tapahtumista.

Koko 1990 – luvun Jelmua painoi uhka Tanssisalin purkamisesta. Kaupunki oli kaavaillut talon tilalle parkkipaikkaa, mutta samalla oltaisiin menettämässä eräänlainen nuorisokulttuurin ”kehto”. Tilanne eskaloitui vuonna 1999 mielenosoitukseksi, joka keräsi toista tuhatta elävän musiikin ystävää marssiin Lutakosta kaupungintalon eteen (Tuomaala, 2010, 60).

1990 – luku oli myös Jyväskylän nuorisopalveluille vaiheikasta aikaa. Uusia suunnitelmia kehitettiin ja toteutettiin koko ajan ja bänditoiminnan kehittämiseen ruvettiin panostamaan enemmän kuin aiemmin. 1990 – luvulla bänditoiminnassa mukana ollut ohjaaja Marja – Leena Tiihonen kertoo, että tällöin alettiin ymmärtämään bänditoiminnan merkitystä nuorisotyössä.

Vuonna 1991 elo-syyskuussa avattiin Kortepohjan nuorisotilalle demo- ja videostudio nuorten käyttöön (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Studiassa oli ammattitaitoinen työntekijä neuvomassa laitteiden käytössä, sillä monellakaan nuorella ei vielä tuohon aikaan ollut kokemusta studiolaitteista. Nuorisotiloillakin studiolaitteet olivat harvinaisia, mutta nuorten bändejä tulee jatkuvalla syötöllä lisää ja halpaa studioaikaa ei ole liikaa tarjolla. Demostudion ja videopajan aukeamisen myötä Kortepohjan nuorisotalon käyttäjäkunta laajentui ja kyseiset toiminnot koettiin tarpeellisiksi (Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1991, 5).

Vuoden 1991 lopussa alettiin suunnittelemaan Sepänaukion vapaa-aikakeskuksen, eli Sepänkeskuksen tai Sepiksen, kellarikerroksen tilojen muuttamista bänditiloiksi ja toista puolta taloa nuorisokeskukseksi. Kellarikerrokseen kaavailtiin kymmentä bänditilaa, mihin jokaiseen mahtuisi soittamaan kaksi tai useampi porukka. Liitteenä (Liite 3) on Sepänkeskuksen kellarikerroksen pohjapiirros ja käyttötarkoituksen muutossuunnitelma.

Vuonna 1993 Jyväskylään liittyi uusi kunta: Säynätsalo, mistä johtuen kaupunki sai uuden nuorisotilan ja siellä olleen bändikämpän vastuulleen. Juurikkasaassa sijaitsevassa bänditilassa oli kunnan PA- eli äänentoistolaitteet bändien käytössä. Tällaisia ei vielä juuri muilla tiloilla ollut bändeille tarjota, mutta siitä huolimatta Juurikkasaassa soitti 1990 – luvun alussa vain 1-2 bändiä pitkän linjan nuorisotyöntekijän Marja – Leena Tiihosen mukaan. Tämä johtui luultavasti Säynätsalon ja Juurikkasaaren kaukaisesta sijainnista keskustaan nähden.

Huhtasuon nuorisotiloissa tapahtui lukuvuonna 1993–1994, kun siellä järjestettiin ensimmäiset yökahvilat (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016). Yökahvilat ovat ohjaajien ja nuorten yhdessä järjestämiä tilaisuuksia, missä nuorisotilat ovat myöhempään auki kuin tavallisesti. Niitä järjestettiin joka toinen perjantai-ilta, jotta nuorilla olisi joku aikuisen valvoma, turvallinen paikka viettää iltaansa ilman päihteitä. 1990-luvulla ei kuitenkaan vielä päihtynyttä nuorta käännytetty ovelta, vaan hänet otettiin valvottuun ympäristöön. Päihtyneen nuoren mahdollisesti mukana olleet päihteet kuitenkin otettiin pois ja toimittiin lain määräämällä tavalla. Vuosikymmenen alun yökahviloissa ei kuitenkaan

vielä juurikaan esiintynyt bändejä (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016), mutta tulevaisuudessa tämä tulisi muuttumaan.

15. päivä marraskuuta 1993 oli uuden ajan alkua Jyväskylän nuorisopalveluille. Tuolloin nimittäin otettiin viisi ensimmäistä bändiä uusiin Sepänkeskuksen bänditiloihin. Nämä bändit pääsivät soittamaan kolmeen ensimmäisenä avattuun treenitilaan, kun muut joutuivat odottamaan vuodenvaihteeseen 1993 - 1994, että loput seitsemän treenitilaa saatiin avattua. (Tiihonen, 2016.) Treenitiloja bändit pystyivät hakemaan syksyllä ja niitä myönnettiin aina vuodeksi kerrallaan. Viralliset avajaiset Sepiksellä pidettiin 4.5.1994 (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Sepiksen avaamisen yhteydessä bänditoiminnan keskuksena toiminut vanha Juomatehdas poistettiin käytöstä alkuvuodesta 1994. Myös treenitilana ollut Koskenharjun koulu lopetti toimintansa vuoden 1993 lopulla (Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1993). Nuoriso-ohjaaja Marja – Leena Tiihonen muistelee, että Kuokkalan kartanon treenitilat poistuivat käytöstä 1993 - 1994. Edellisenä vuotena siellä harjoitteli vielä viisi bändiä.

Sepänkeskuksen auettua oltiin huolissaan, miten talossa toimineet vanhemmat henkilöt tulivat toimeen nuorten kanssa. Irma Heiskanen kertoo vanhemmalla ikäryhmällä olleen hirveitä ennakkoluuloja pitkälehtistä nuorisoa kohtaan, joita Sepänkeskuksessa siihen aikaan alkoi heilua. Monet miettivät, että uskaltaako enää töihin tulla. Ennakkoluulot kuitenkin hälvenivät nopeasti, kun nuoret ja vanhat pelailivat yhdessä biljardia ja nuoret osasivat käyttää talon äänentoistolaitteita ja tiesivät, mitkä piuhat kuuluvat mihinkin, kun vanhempi väestö ei näitä osannut. Pian ei enää ollutkaan vastakkainasettelua nuorten ja vanhojen kesken, vaan kaikki mahtuivat hyvin saman katon alle.

Ensimmäinen Yökemia, eli Sepänkeskuksen yökahvilatapahtuma järjestettiin 6.5.1994 ja siitä eteenpäin joka perjantai, Tiihonen kertoo. Liitteinä (Liite 4, 5 ja 6) on Yökemioiden tapahtumajulisteita. Sepiksellä 1990 – luvun puolenvälin tienoilla työnsä aloittanut ohjaaja Irma Heiskanen kertoo, että Yökemia nimi tuli Sepänkeskuksen aiemmasta toiminnasta kemianlaitoksena. Tuolloin Yökemioita pyöritettiin vapaaehtoisten työntekijöiden avulla ja nuoriso-ohjaajatkin tekivät pitkää päivää, sillä tapahtumat kestivät ilta kahdeksasta aina kahteen asti yöllä. Sepänkeskuksestakaan ei nuorta käännytetty ovelta, mikäli hän oli humalassa. ”1990 – luvulla oli kovia pakkasia, niin ei niitä nuoria

voinut ulos jättää”, muistaa Heiskanen. Sellainen sääntö kuitenkin oli, että esiintyvä bändi ei saanut olla humalassa.

Vaikka ensimmäinen Yökemia pidettiin vuonna 1994, alettiin niitä suunnittelemaan aiemmin. Nuorisotoiminnallisiksi painopistealueiksi oli jo vuonna 1992 – 1993 merkitty bänditoiminta; tilat ja ohjaus (Jyväskylän kaupungin vapaa-aikavirasto: Nuorisotoiminnalliset painopisteet 1992-1993). Silloin Nuorisokemian nimellä kulkeneen Yökemian tuloiksi oli eritelty seuraavaa:

- N. 20 yhtyettä ja 13 soittotilaa – 15000mk
- Kortepohjan äänitysstudion käyttötulot 30mk/h, n. 20h vko – 28000mk
(Jyväskylän kaupungin vapaa-aikavirasto: Nuorisotoiminnalliset painopisteet 1992-1993)

Laskelmilla haluttiin näyttää, että tällaiselle toiminnalle on kysyntää ja investoinnit maksaisivat itsensä kyllä takaisin.

Nuorisokemioiden tavoitteiksi oli asetettu seuraavaa:

- Antaa nuorille ja nuorten erilaisille ryhmille toiminnan mahdollisuudet, tilat, välineet, ja työntekijäapu
- Toimia erilaisten nuorisotoimintojen ja nuorisokulttuurin osa-alueiden kanavana, kannustaa nuoria toteuttamaan toiminnallisia ideoitaan ja antaa mahdollisuudet toimia ja kasvaa ryhmässä
- Nuorten erilaisten harrastusalojen, näkemysten ja kulttuurien vuorovaikutus
 - Bändit
 - Teatteriryhmät
 - Videostudio
 - Äänitysstudio
 - Toimintaryhmät ja järjestöt

(Jyväskylän kaupungin vapaa-aikavirasto: Nuorisotoiminnalliset painopisteet 1992-1993)

Tällainen suunnitelma näyttää, että Sepänkeskuksesta haluttiin tehdä monipuolinen nuorisotyön keskus ja Yökemioista tilaisuuksia, joissa olisi jokaiselle nuorelle jotakin. Yökemioissa annettiin myös nuorten bändeille mahdollisuus esiintyä. Bändejä olikin suhteellisen kiitettävästi, sillä vuonna 1994 pelkästään Sepiksellä harjoitteli 27 bändiä (Tiihonen, 2016). Muita bändikamppia 1990 – luvun alkupuolella kaupungin tarjoamina löytyi Lokintieltä Halssilan kirjaston yhteydestä, Juurikkasaaresta sekä linja-autoaseman alakerrasta (Tiihonen, 2016). Bänditiloja tarjosi myös Jelmü.

Kun Yökemioita oli järjestetty 29 kertaa, vuonna 1995 oli kävijöitä ollut 20 - 170 per ilta (Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1.1.1994 – 31.3.1995). Yökemioissa nuorisopalveluiden tiloissa treenaavilla bändeillä ja muilla nuorilla oli ensimmäistä kertaa mahdollisuus järjestää konsertteja ja tapahtumia itse. Heiskasen mukaan esiintyjä olivat bändit, jotka eivät olleet hirveästi keikkailleet, ja joille haluttiin tarjota ensimmäisiä esiintymismahdollisuuksia. Toki oli bändejä, jotka kävivät hyvinkin usein soittamassa Yökemioissa ja esiintyjä oli oikein jonoksi asti. Kävijämäärät Yökemioissa heittelivät Sepiksen ensimmäisenä vuotena melkoisesti, kuten edellisestä viittauksesta käy ilmi. Tähän voi olla useampikin syy. Kaikissa Yökemioissa ei ollut bändiä esiintymässä, mikä olisi houkutellut kävijöitä, joten nuoret keksivät viikonlopuksi muuta tekemistä. Voi olla myös, että osa oli katsomassa muita nimekkämpiä artisteja esimerkiksi Lutakossa, mikä tietysti aika ajoin söi Yökemian kävijöitä.

Loppuvuonna 1995 Sepänkeskuksella alettiin neuvoa ja tarjota ääni- ja studiotekniikkaa aloitteleville bändeille (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Bändejä Sepänkeskuksessa riitti, joten oli luonnollista tarjota heille muitakin musiikkiin liittyviä palveluja.

1990 – luvulla erilaiset uudet nuorisokulttuurin tyyliuuntaukset, etenkin musiikkiin liittyvät, alkoivat rantautua myös Suomeen. Etenkin äärimetalliin keskittyvät, kuten black metalliin tai death metalliin, nuoret erottuivat katukuvasta tummine vaatteineen, pitkin tukkineen ja erilaisine koruineen. Ranteesta saattoi esimerkiksi töröttää nauvoja. Nuorten ulkonäkö saattoi olla jopa uhkaavaa ja pelottavaa.

”Pojat tuli tänne Kuopiosta keikalle ja niillä oli kaiken maailman luurankopaitoja ja kaikenlaisia muita killuttimia, mitä niiden vaatteissa roikkui. Ja lävistyksiä ja muuta, niin mun silloinen työkaveri sanoi, että häntä kyllä pelottaa vähäsen nuo pojat. No, minähän sitten sanoin, että ei nuissa oo mitään pelättävää. Nuo puhuu niin levveetä savvoo, että ei noissa oo mitään pelättävää noissa pojissa ainakaan”, Heiskanen muistelee Urn:n keikkaa naureskellen.

Black Metal ja sen vaikutus nuoriin huolestutti nuorisoalan ammattilaisia 1990- ja 2000-luvuilla. Satanismista ja saatananpalvonnasta puhuttiin paljon ja oltiin huolissaan nuorista, jotka tällaiseen toimintaan lähtevät mukaan. Koulutustilaisuuksissa ja lehdissä

kerrottiin saatananpalvontaan ja satanismiin liittyvistä huume- ja lääkekokeiluista, viil-
telystä, kirkkojen poltoista, hautakivien kaatelusta ja pahimmillaan puhuttiin jopa kul-
teista. (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016.) Totta kai tällaisia yksilöitä oli, jotka näitä
asioita tekivät, eikä sitä pidä vähätellä, mutta äärimmäiset teot olivat kuitenkin verrat-
tain harvinaisia.

Äärimetallibändien keikoilla Sepänkeskuksessa oli kuitenkin yleensä rauhallista, eikä
bändien toimintaan tarvinnut juurikaan puuttua joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.
Joskus alkuvuosina oli tilanteita, että piti soittaa huume poliisi tutkimaan kämppiä, tai
laittaa joku kämppä pitemmäksi aikaa tarkkailuun, Heiskanen kertoo. ”Eräskin bändi-
ilta täällä (Sepänkeskus), 180 nuorta tuolla salissa ja verellä tahritaan ja viilletään it-
seensä. Että (ohjaajan) pitää olla vahvempi kuin ne vahvimmat nuoret yhteensä, pitää
saada pidettyä se lanka käsissä ja miettiä, mitä tapahtuu, jos nyt lopetan tämän. Tästä
lähtee 180 nuorta ja särkee kaikki tuosta matkalta mennessään keskustaan. Kuitenkin
kun saa pidettyä sen tilanteen hanskassa, että muuta ei tapahdu, kun ne kymmenen
pahinta tappelupukaria lähtee pihalle”, Irma Heiskanen muistelee 1990 – luvun rank-
kaa, mutta loppujen lopuksi onnistunutta bändi-iltaa.

Heiskanen muistaa Sepiksen bändeistä 1990 - luvulta juurikin raskaan metalin bändejä
olleen paljon. Jazzia ei soitettu Sepiksen kellareissa yhtään ja perinteisempää suomi-
rokkia soitettiin vain kolmen bändin voimin. Punkkia soitettiin myös vähemmän. Voi
olla, että punk – musiikin kuumien villitys oli mennyt jo ohi 1970 - 1980 – luvuilla, mutta
muita raskaan musiikin bändejä riitti.

1990 – luvun puolivälissä alettiin kaupungin nuorisotiloja lakkauttamaan, Tiihonen pu-
hui nuorisotyön alasajosta, ja nuorisotyö hajautettiin kulttuurilautakunnan sekä sosi-
aali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen. Bänditoiminta siirtyi täten kulttuuritoimen alai-
suuteen (Tiihonen, 2016). Tiloja lakkautettiin siten, että koko kaupunkiin jäi toimimaan
kolme nuorisotilaa: Sepänkeskus, Huhtasuon nuorisotila Perttula ja Säynätsalon Juu-
rikkasaari Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016). Kaupunki tarjosi bänditiloja enää vain
Sepiksellä, Säynätsalossa ja Lokintiellä Halssilan kirjaston yhteydessä, jossa sai soit-
taa vain silloin kun kirjasto oli kiinni (mt.). Jelmulla toki oli tarjottavanaan vielä omat
tilansa Jyväskylän bändikämpmämarkkinoille, mutta nekin olivat jatkuvasti täynnä (mt.).

Jyväskylässä oli siis huutava pula bändien treenikämpistä, sillä bändejä syntyi kokoajan lisää, mutta treenitiloja ei ollut kaikille tarjota.

Bänditoiminta ei kuitenkaan täysin tyrehtynyt, vaikka tiloja lakkautettiinkin. Huhtasuolla oli pidetty muutaman vuoden tauko yökahviloiden järjestämisestä, mutta 21.2.1997 päätettiin jatkaa kahvilatoimintaa (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016). Huhtasuon syksyn 1997 ensimmäiseen yökahvilaan onnistuttiin saamaan elävää musiikkia PURITY -bändin muodossa ja kävijöitä saatiin ennätysmäärä (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016). Tästä eteenpäin Huhtasuonkin yökahviloihin pyrittiin aina saamaan elävää musiikkia, sillä huomattiin, että se houkuttaa yleisöä paikan päälle, alueella on paljon bändejä ja yökahvilat ovat erinomaisia esiintymispaikkoja (mt.).

Vaikka Sepänkeskus oli avattu vasta viisi vuotta aiemmin, alettiin toukokuussa 1999 Veturitalleille suunnittelemaan monitoimikeskusta nuorille (Keskisuomalainen 6.7.1999, 5).

3.5 2000 – luku

”Sepiksellä oli useinkin näitä hommia, että siellä oli kaljapulloja vessanpöntössä ja pitsaa seinillä, mistä aina tuli vähän sanomista. Jossain sohvan takana oli viikonkin joku mäyräkoira piilossa ja sit ku se löyty sieltä niin hirvee haloo. Paikka menee kii ja bändit lentää pihalle, jos vielä ykski löytyy sieltä”. – Arttu Lesonen, Lost Society, muistelee 2000 – luvun lopun tapahtumia Sepänkeskuksessa.

2000 – luvun alussa kaupungin nuorisotila- ja treenikämppätilanne oli vielä yhtä heikko kuin 1990 – luvun lopussakin. Kaiken lisäksi Tanssisali Lutakko oli purku-uhan alla, joten nuoret uhkasivat jäädä ilman hengailupaikkoja. Onneksi Jelmulla oli kuitenkin kaupungin tuki takanaan 1990 – luvun lopun mielenosoituksen suuren osanottajamäärän ansiosta, joten heitä ei pakotettu muuttamaan Tanssisalin talosta, jos korvaavaa paikkaa ei löytyisi (Kuokkalan nuorisotilan arkistot, 2016; Tuomaala, 2010, 63). Kaupunginjohtaja Pekka Kettunen oli sitä mieltä, että Jelmun tekemä nuorisotyö on tärkeää

ja Lutakko nuorten kohtaamispaikkana myös tärkeä sekä konserttipaikkana yksi Suomen parhaita, joten edellä mainittu takaus Jelmun toiminnan säilymisestä oli tehtävä (Tuomaala, 2010, 63). Aivan aluksi Jelmun piti muuttaa vanhalle Juomatehtaalalle, mutta tämä ei toteutunut tilan vaihdettua omistajaa. Seuraava vaihtoehto oli Veturitallit, mutta siinäkin oli komplikaatioita, koska kaupungilla ei ollut varaa Veturitallien korjaukseen. Vielä alkuvuonna 2003 kaupunginjohtaja oli sitä mieltä, että Lutakon vanha leipomorakennus on purettava kaavoituksellisista syistä (Keskisuomalainen, 18.2.2003), mutta jo puolen vuoden päästä Veturitalli – ajatuksesta on luovuttu ja purkamispäätös haluttiin vahvasti kumota (Keskisuomalainen, 20.8.2003).

Jelmu yhdisti voimansa YADin (Youth Against Drugs) kanssa ja haki rahaa Tanssisali Lutakon peruskorjaukseen tarkoituksenaan muodostaa huumeiden vastainen nuorisotyön keskus (Keskisuomalainen, 14.11.2003). Rahaa talon peruskorjaukseen myönsivät Jyväskylän kaupunki, Raha-automaattiyhdistys, Länsi – Suomen lääninhallitus ja Euroopan Unioni (EAKR) (Tuomaala, 2010, 115; Kuva, Wille Naukkarinen) ja 15.9.2005 uudistunut Jelmu aloittaa remontinjälkeisen toimintansa yhä Tanssisali Lutakossa (Keskisuomalainen 3.9.2005). Jelmu jatkaa toimintaansa samassa talossa vielä tänäkin päivänä.

1990 – luvun lopulla alkoi nuorisotilojen uusi tuleminen ja niiden määrä oli kasvanut jo seitsemään. 2000 – luvun alussa nuorisotiloja oli Huhtasuolla Perttula, Sepänkeskus keskustassa, Säynätsalon Juurikkasaassa, Kuokkalassa Messi, joka avattiin 1997, Keljonkankaalla Völjy, avattiin 1998, Keltinmäen Raitti ja Säynätsalon uusi nuorisotila Nuokkari, avattiin 1999 (Kolu, 2016). Bändikämpistä kaupungilla oli silti pulaa, sillä Sepänkeskuksessa treenasi vuodessa 40 bändiä ja joka vuosi noin 10 jää kokonaan ilman kämpppää (Keskisuomalainen 6.8.2001). Jelmun treeniämpät olivat myös koko ajan täynnä ja yhteydenottoja niistä tulee jatkuvasti (Keskisuomalainen 6.8.2001).

Keskisuomalaisen artikkelissa (19.11.2003) kerrotaan, että kaupungin ja Jelmun puolesta treenikämpän vaatimukset täyttäviä tiloja on 29 kappaletta. Sepiksellä 11 treenikämpää, mikä riittää vain murto-osalle hakijoista (Halssilan nuorisotilan arkistot, 2016), Halssilassa kolme, ja yksi Säynätsalon palvelukeskuksessa. Näissä kaupungin

tiloissa treenasi noin 30 yhtyettä. Kaupungin tiloissa houkuttaa kuitenkin halvat vuokrat, Sepänkeskuksella 25e/kk ja muissa 70 – 80e/kk, mutta soittoaajat ovat rajalliset. (Keskisuomalainen 19.11.2003.) Jelmun tiloissa taas treenaa 14 kämpässä n. 40 bändiä. Siellä vuokrat ovat isompia, 150 – 250e/kk, mutta soittoaikaa ei ole rajattu (mt). Tuo määrä oli kuitenkin liian vähäinen Jyväskylän bändeille, joita syntyi uusia koko ajan.

2000 – luvulla yökahvilat toimivat kuitenkin normaalisti Huhtasuolla ja Sepänkeskuksessa. Bändejä ja kävijöitä riitti. Pikkuhiljaa saatiin kuitenkin lisää nuorisotiloja ja esiintymismahdollisuuksia auki Jyväskylään. Vuonna 2001 järjestettiin Betonirock, jossa paikalliset rock, metalli ja hip hop esiintyjät pääsivät kokeilemaan, miltä tuntuu soittaa festareilla (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016). Valitettavasti Betonirockin taru lopui kuitenkin lyhyeen.

Vuonna 2005 avattiin tilat Lohikoskelle sekä Halssilaan ja vuoden 2009 kuntaliitoksen seurauksena, tai ansiosta, sai Jyväskylän kaupunki monta uutta nuorisotilaa lisää. Korpilahden nuorisotilalla oli bändikämpää äänentoistolaitteineen, miksereineen ja soittovehkeineen. Edellisten lisäksi, Tikkakoskella ja Vaajakoskellakin järjestettiin yökahviloita, joissa esiintyivät lähinnä paikalliset yhtyeet. Lisäksi nuoret saivat järjestää, tai olla mukana järjestämässä erilaisia yleisötapahtumia. Jytinärokkia järjestettiin Tikkakoskella, Kuokkafestiä Kuokkalassa, Toukofestiä pidetään Hippoksella vieläkin ja Schools Out koulunpäättäjäistapahtumaa juhlittiin Huhtasuolla ja Tikkakoskella (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016). Myös Kotalampirockissa on nuoria mukana järjestämässä ja tapahtuma on laajenemassa vuonna 2016 Keltinmäkeen ja Myllyjärvelle (Tenhunen, ”Hyvinvoivat asuinalueet” asukaskahvitilaisuus Mäyrämäki & Mustalampi alueella 11.2.2016, muistio).

Heiskasen mukaan kaiken kaikkiaan 2000 – luvulla oli huutava pula bändikämpistä. Nuorisopalvelut antoivat treenitiloja kaikkein nuorimmille, eli vanhemmat joutuivat hakemaan treenikämppiä yksityisiltä palveluntarjoajilta kuten esimerkiksi Jelmulta tai Prock Musiikkitalolta Salmirannasta.

Bändit, jotka 2000 – luvulla treenasivat Sepänkeskuksessa, olivat vaihtuneet vuosikymmenen loppuun mennessä jo uusiin. 1990 – luvulla kämpissä valtaa pitänyt äärimetallivillitys oli hiipunut ja genrevalikoima varioitunut moneksi erilaiseksi musiikkityyliksi. 2000 – luvulla Sepiksen kellareissa soitettiin 1980 – luvun hard rockia, thrash metallia, meren takaa vaikutteita saanutta punkkia, melodisempaa heavyä, mutta myöskin äärimetalliyhtyeitä siellä vielä soitti, eli musiikin kirjo oli varsin kattava. (Puusaari, 2016.)

2009 perustettiin nuorten aloitteesta Rock – kuoro Rock All. Siinä laulaa kolmisenkymmentä kuorolaulusta kiinnostunutta 13 – 25 – vuotiasta nuorta, jotka ovat itse vastuussa kuorotoiminnan kehittamisestä. Kuoro treenaa viikoittain ja sitä johtaa nuorisohjaaja Seppo Pohjolainen. (Veturitallit, 2016.)

3.6 2010 – luku

”Kokonaan mä löysin musiikin sillein, että... se oli niitä aikoja kun mä odotin niitä rumppuja Thomannilta (soitinkauppa). Käytiin mutsin ja veljen kanssa Tukholmassa. Siellä mä menin Bengans – levykauppaan ja löysin sieltä Guns ’n’ Rosesin Appetite for Destructionin, jonka sitten ostin, koska tunnistin sieltä Welcome to the Jungle:n. Sitten mä koko matkan kotiin luukutin sitä ja nyt ollaan sitten tässä tilanteessa”. – Elias Suhonen, Face the Legacy, Borrelioosi.

2010 – luvulla nuorisopalveluiden tiloissa tapahtui suuria muutoksia. Nuorisopalveluiden tarjoamat bändikämpät olivat Sepänkeskuksessa ja huonossa kunnossa, joten uudistusta kaivattiin pikaisesti. Kaupungin vuokraamien veturitallien kunnostus saatiin päätökseen ja vuonna 2012 avattiin Jyväskylän uusi nuorisotyön keskus Veturitallit. Sepänkeskuksesta lopetettiin kaikki bänditoiminta samana vuonna.

17 vuotta Sepänkeskuksella bändien kanssa työskennellyt Irma Heiskanen muistelee Sepiksen viimeistä yökahvilaa herkistyen, mutta kuitenkin nauraen: ”Founding Neverlandin pojat, ne kuvasivatkin sen kämppänsä, oli ostanut mulle krysanteemin ja pulla-

sudin! Mä olin leiponut pullaa siihen viimeiselle keikalle, niin se jäi mieleen. Poikia itketti ja minua itketti ja yleisöä itketti”. Irmasta oli tullut tuona aikana Sepänkeskuksen nuorille äitihahmo, vaikkei itse sellaisena itseään pidä. Heiskanen kertoo myös bändiinnostuksen Jyväskylässä hiipuneen. Kun 1990 - luvulla ja 2000 – luvun alussa treenitilaa saattoi hakea Jyväskylässä 60 bändiä, haki niitä Sepänkeskuksen loppuaikoina alle kymmenen.

Syynä treenitilojen vähäiseen hakijamäärään voi olla 2010 – luvun muotivillitykset musiikissa. Radio ja hittilistat ovat täynnä elektronisia efektejä, rap - musiikkia ja tietokoneella tehtyä bilemusaa. Tällaiset kokoonpanot eivät välttämättä tarvitse omaa treenikämpää, vaan kotiin hommataan tietokoneohjelmat, joilla voi tehdä biittejä, eli taustanauhoja, joiden päälle voidaan räpätä. Tietysti DJ:t tarvitsevat oman levysoittimen ja vehkeet, jotka nykyään löytyvät Veturitalleilta, mutta niitä ei Sepänkeskuksella ollut tarjota. Nykyään myöskään raskaan musiikin tai hip hopin muoti-ilmiöt eivät välttämättä saavuta nuorta, koska esimerkiksi viime vuosina suuren yleisön suosioon noussut Fitness – ilmiö on niin monen nuorenkin elämässä mukana, että mieluummin treenataan salilla ja urheiluharrastuksissa kuin soitetaan treenikämpällä. Spotifystä saadaan soittoilistat valmiina niin bileisiin kuin juoksulenkille ja rentoutumiseen. Tällöin katoaa myös tärkeä osa musiikin harrastamisessa eli musiikin löytäminen. On äärimmäisen hieno tunne löytää itse joku uusi bändi tai artisti, joka kolahtaa ensi kuuntelulla. Toki internet on tehnyt siitä helpompaa jo viimeiset kymmenen vuotta ja vähän päälle, mutta nyt ei tarvitse nähdä enää minkäänlaista vaivaa, vaan kaikki tuodaan nenän eteen. Musiikista voi hävitä viehätys, jos ei tarvitse itse tehdä mitään. ”Veturitallien avauduttuakin bändejä ei meinannut tulla tarpeeksi”, Heiskanen muistelee.

Veturitalleille avattiin 11 uutta treenitilaa bändeille. Näistä 11 tilasta kaksi on valmiiksi varustettuja; yksi pop-rock- musiikkiin rumpuineen ja kitarakamoineen, toinen hiphoppiin ja konemusiikkiin DJ – laitteineen, mutta loput yhdeksän tilaa on bändien omaehtoiseen harjoitteluun. (Veturitallit, 2016.) Enää ei siis välttämättä tarvitse omistaa omia kamoja päästäkseen soittamaan ja nauttiakseen soittamisesta.

Treenitilasta on kuitenkin huomattu negatiivisiakin asioita. Isoimpana miinuksena pari ohjaajaa aikaisemmilta vuosikymmeniltä piti sitä, että bändeillä ei ole Veturitalleilla samanlaista sosiaalilaa kämppien yhteydessä kuin Sepänkeskuksella. Sepiksen keittiö sijaitsi bändikämppien välittömässä läheisyydessä (kts liite 3, taukotila) ja se oli kaikkien bändien käytössä. Keittiössä pystyi valmistamaan ruokaa uunin, hellan ja mikron avulla ja sai keitettyä vaikka kahvit. Usein bändin kahvitellessa tai syödessä seuraan liittyi, ja ohi käveli, muiden bändien jäseniä, jolloin tutustuttiin, verkostoiduttiin ja saatiin uusia kavereita. Tämän asian oli huomannut myös yksi entinen Sepänkeskuksen nuori, joka oli käynyt katsastamassa Veturitallien bänditiloja ja pettynyt tällaisen taukotilan puuttuessa, Heiskanen kertoo. Nuorisotyössä ei kuitenkaan ikinä voi olla valmis ja kehitettävää löytyy aina, joten täytyy tähyillä myös tulevaisuuteen. Toisaalta kehittymistä ei välttämättä onnistuta tekemään ilman, että peilataan toimintaa myös menneeseen. Bändikämppien sisäilmastakin on tullut kommenttia, että siellä on vähän tunkkaista bändikämppien mataluudesta johtuen, mutta sillä ei tunnu olevan sen suurempaa merkitystä. Pääasia, että pääsee soittamaan ja pitämään hauskaa.

Syksyllä 2012 Veturitallien aloittaessa toimintansa, siellä alettiin järjestää ilta- ja yökahvilatyylisiä Kiskoklubeja. Klubeilla on tarjolla Walkers-kahvilan herkkuja, sekä esiintyjä aina konemusiikista raskaaseen metalliin. Kiskoklubit vakiintuivat vuodenvaihteen jälkeen ja niitä pidetään joka toinen perjantai. Klubit keräävät kävijöitä vajaat 100 illassa. (Huhtasuon nuorisotilan arkistot, 2016.) Klubit ovat myös täysin ilmaisia, päiheteettömiä ja aikuisten valvomia, joten vanhempien on helppo jättää nuoremmatkin nuoret nauttimaan musiikista, tanssista ja toistensa seurasta.

Veturitallien esiintymislava on aivan toista luokkaa, mitä Jyväskylän nuorisotiloilla on koskaan nähty ja niin sanottu klubitila soveltuu juuri musiikkitapahtumien järjestämiseen. Muutaman kerran vuosien varrella on Veturitalleille saatu nimekkäämpiäkin artisteja esiintymään. Näistä mainittakoon mm. Mikael Gabriel ja raskaammasta osastosta paikallinen Lost Society.

Veturitallien avaamisen lisäksi Jyväskylä otti toisenkin merkittävän edistysaskeleen koskien bänditoimintaa. Vuonna 2011 Turusta alkanut Rock Academy Finland -hanke

rantautui Jyväskylään ja perustettiin Jyväskylän Rock Academy. Rock Academy Finland – hankkeen on suunnitellut Tomi Arvas yhdessä Mark Bertenyin kanssa. He olivat pohtineet, miksi bänditoimintaa ei pidetä osana nuorisotyötä. Kunnilla on ollut pidemmän aikaa sama resepti bänditoiminnan suhteen: pari treenikämpää ja muutama tunti studioaikaa. He kasasivatkin koulutuspaketin, joka kattaa heidän mielestään koko bänditoiminnan kentän studiosta esiintymislavoille tarkoituksena kasvattaa taitavia ja monipuolisesti musiikkibisnestä ymmärtäviä bändejä. (Arvas, 2016.)

Jyväskylä Rock Academyn vastaava ohjaaja Seppo Pohjolainen kertoo idean tulleen Turusta, josta oli otettu yhteyttä Veturitalleille ja ehdotettu tällaisen bänditoiminnan aloittamista. Rock Academyn toimintaan kuuluu ammattimuusikoiden ja muiden musiikkialan ammattilaisten pitämiä klinikoita. Klinikat ovat tiettyjen teemojen mukaisia tapahtumia, esimerkiksi kitara-, basso-, rumpuklinikoita, joissa ammattilaiset kertovat ja näyttävät aiheeseen liittyviä asioita, Pohjolainen selostaa. Klinikkoissa käydään läpi kaikkea, mikä liittyy musiikkimaailmaan. Turun valmennettavat yhtyeet valitaan bändikilpailun kautta (Arvas, 2016), kun taas Jyväskylän Rock Academyyn bändit valitaan demokilpailun kautta. Rock Academyssä bändit ovat yhteensä kaksi vuotta, jonka aikana pyritään saada valmennettua bändit valmiiksi musiikkimaailmaa varten. Bändien kiertokulku jatkuu siten, että neljä bändiä lähtee pois, neljä vanhaa bändiä jää Academyyn ja neljä uutta otetaan mukaan Pohjolainen jatkaa. Pohjolaisen mukaan toimintaa olisi tehty, vaikka rahoitusta ei olisi saatu, mutta opetus- ja kulttuuriministeriö päätti myöntää hankkeelle 500 000 euroa rahoitusta, jolloin hankkeeseen tuli virallisesti mukaan Turku, Jyväskylä, Tampere ja Joensuu. Tuolla summalla saatiin ostettua kunnan vehkeet Rock Academyn bändien käyttöön, klinikoiden luennoitsijoille maksettua palkkiot ja matkakulut, ja tietenkin studioaikaa, Pohjolainen listaa.

Rock Academyllä on käytössään kaksi studiota Jyväskylässä: Bad Mama ja Electric Fox studio, joissa ensimmäiset bändit ovat päässeet äänittämään ja jopa saaneet julkaistua sinkkunsä netissä pienen levy-yhtiön kautta. Pohjolaisen mukaan bändien kanssa mietitään ennen äänittämistä, että mitä se heidän juttunsa on, mikä tai mitkä ne heidän biisinsä ovat, mitä lähdetään sitten treenaamaan ja hiomaan. ”Yhdessä ohjaajan kanssa sovitellaan ja pyöritellään biisiä. Sen jälkeen Veturitalleilla tehdään ns. räkädemoja, jotka soitetaan kerralla purkkiin ja sitten taas mietitään, miten sitä voisi

sovittaa vai voiko siitä enää tehdä parempaa. Sitten kun on päätetty, että tämä on hyvä ja lähdetään studioon kokeilemaan, niin siellä niitä biisejä vielä hiotaan ja kokeillaan ammattilaisten avulla hyvin pitkään ennen kuin ne saadaan nauhalle. Viimeiset silaukset tehdään vielä studiossa tuottajan kanssa”, Pohjolainen kertoo biisintekoprosessista Jyväskylän Rock Academyssä.

Klinikoitsijoilta nuoret pääsevät kyselemään juttuja liittyen treenaukseen, studioon esiintymiseen, oikeastaan mihin tahansa. ”Heiltä he saavat todella hienoja neuvoja. Nyt meillä on käynyt tuo Von Hertzen Brothersin kitaristi Mikko kaikissa kaupungeissa kaikki bändit läpi. Eli bändit esittävät hänelle liveinä kaksi biisiä ja hän laittaa vielä ylös, että mitähän noille biiseille voisi vielä tehdä. Eli sieltä tulee vielä ammattilaisen näkökulmaa ja neuvoja. Esitysten jälkeen he istuvat alas ja Mikko antaa palautteen. Nyt hän tulee toiselle kierrokselle tänne, niin bändit soittavat hänelle samat biisit ja taas kuulostellaan onko ne menneet eteenpäin ja mitä siellä on tapahtunut. Olisiko siellä vielä jotain, mitä viedä eteenpäin?”, Pohjolainen selvittää Rock Academyn toimintaa. Pohjolainen muistuttaa vielä, että kappale on kuitenkin artistin tuotos, sitä ei lähdetä väkisin muuttamaan, jos artisti itse on sitä mieltä, että muutos menee huonompaan suuntaan. Rock Academyssä kunnioitetaan siis niin sanottua artistin vapautta. Biisin ollessa valmis ja se on saatu äänitettyä, menee se sitten nettiin ja kenties joku levy-yhtiö sen sieltä bongaa, toivoo Pohjolainen. ”Rock Academy on saanut hyvää mainosta pitkin maata Suomen huippumuusikoilta. Myös levy-yhtiöt ovat kiinnostuneet tästä, koska kuitenkin täällä on uusia artisteja ja tietysti heidän pitää uudistua ja löytää jotain mielenkiintoista, niin kyllä nekin on ruvenneet olemaan tännepäin yhteyksissä”, kertoo Pohjolainen.

”Kun bändi lähtee omilleen Rock Academystä, on heillä hyvät valmiudet jatkaa toimintaansa. Heillä on tieto, miten sitä seuraavaa biisiä lähdetään työstämään sekä, miten kannattaa lähestyä levy-yhtiöitä, medioita ja muita. Rock Academyn aikana bändeille on tehty jo vaatimukset täyttävät promopaketit, joten he pystyvät lähettämään niitä, tai tehdä niiden pohjalta uuden päivitetyn paketin”, Pohjolainen valottaa bändien Rock Academyn jälkeistä elämää. Toisaalta, Rock Academylläkin on olemassa tietyt kriteerit

rit, mitkä bändien on täytettävä päästäkseen toimintaan mukaan ja julkaistakseen musiikkia Rock Academyn kautta. Mikäli kriteerit eivät täyty, ei myöskään musiikkia julkaista.

Rock Academy tarjoaa ainutlaatuisia esiintymismahdollisuuksia, ja muutakin apua nuorille ja heidän bändeilleen. ”Keikkahommat on ollu paljon helpompia. Varsinkin kun me nyt ollaan tossa Rock Academyssä molempien bändien kanssa. Nytkin me lähetään 20.4. Helsinkiin. Mä kävin hankkii sen keikan sieltä ja sit mä sanoin siitä Sepolle (Pohjolainen), joka täällä on se Rock Academyn johtaja ja nuorisohjaaja. Kysyin, että voisko saaha kyytiä sinne, niin se sitten vuokras auton ja lähtee kuskiks. Tollein se kyllä auttaa”, muusikko Elias Suhonen kertoo Nuorisopalveluiden ja Rock Academyn panoksesta omaan bändiinsä. ”Viime kesänä me lähettiin mun punk – bändin kanssa Helsinkiin ilman tällästä avustusta. Aluks aateltiin hankkia kyydit vanhemmilta, kun silloin ei vielä kellään ollut korttia. Siinä meni jotenkin aikansa sitten, eikä kukaan oikein saanu kysyttyä sitä ja aateltiin, että kyllä nyt jonkun vanhempi voi lähtee. Meitä on neljä jatkää niin kyllä jonkun vanhempi pääsee. Mutta sitte ei kellekään käynykään, joten lähettiin sitten Onnibussilla Helsinkiin keikalle. Ei oltu selvitetty, millanen paikka se on. Päädyttiin sitten sinne, mulla oli onneks vaan kaks kitaraa mukana ja kangaskassi, rumpalilla oli pellit ja pedaalit ja pahvilaatikko missä oli merkkarijuttuja (merchandise, myyntiartikkeleita). Päästiin sinne paikalle Arabian rantaan Helsinkiin, jäätiin ratikalla siinä vieressä pois eikä tiedetty, missä se (paikka) on. No se oli sitten siinä Hämeentien sillan alla (Pakokaasurock) sellanen skeittiparkki ja siinä oli sellanen maatilakuorma-auto. Se oli siinä se lava. Siitä oli sitten kaks metriä miksauspöytään ja siinä takana oli puhallettava jalkapallokenttä. Että semmonen keikkapaikka. Mullakin oli siinä sellanen alle neliömetrin tila siinä kuorma-auton reunalla missä mä soitin. Rumpali meinas hakata selkään siinä. Nyt sitten taas ollaan nuorisotoimen kautta päästy Tampereelle, missä on sitten ihan teknikoita ollu. Saatu kyydit ja kaikki ni siellä ei oo ollu sellasta säätöä ollenkaan” Suhonen jatkaa.

Vuonna 2015 mukana Rock Academy - hankkeessa on vanhojen kaupunkien lisäksi Helsinki, Vantaa, Espoo ja Rauma ja ohjausta saa noin 50 yhtyettä ympäri Suomen. (Arvas, 2016).

Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminta on kehittynyt tasaisesti aina tähän pisteeseen saakka ja jatkaa kehitystään vielä eteenpäin. Bänditoiminta nähdään nykypäivänä hyvin tärkeänä osana nuorisotyötä ja Jyväskylässä asiat ovat sen osalta paremmin kuin monessa muussa kunnassa. Täällä on hyvin varustellut bänditilat, esiintymismahdollisuuksia, Rock Academy ja paljon bändejä, mutta mahdollisuus kehittyä on aina olemassa.

4 MUSIIKIN SOITTAMISEN SYYT

Tässä luvussa käsittelemme itse musiikkia, mitä se on ja miten sen on tutkittu vaikuttavan ihmisen kasvuun ja kehitykseen. Luvussa käyttämämme kommentit on saatu haastatteluiden kautta paikallisilta muusikoilta ja ohjaajilta ja siitä miten he näkevät bänditoiminnan ja musiikin vaikuttaneen heidän elämäänsä.

4.1 Mitä musiikki on?

Nurro Matti, 2016 – ”Musiikki on mussa siten, että se kuuluu arkipäivään eikä sitä voi musta mitenkään erottaa”

”Pistä se möly pois tai pienemmälle!” oli vanhempieni ensimmäinen kommentti, kun laitoin ensimmäistä kertaa soimaan Iron Maidenin The Trooperin mankastani. Se oli minulle tuolloin uutta ja innostavaa, mutta vanhempieni mielestä se ei ollut musiikkia ollenkaan. Minun ja vanhempieni musiikkinäkemykset eivät siis kohdanneet, sillä heidän nuoruudessaan soi hyvin erityylinen musiikki, jonka he olivat muistoissaan ja ikäluokassaan luokitelleet hyväksi. Samanlaisia tilanteita tuli kasvuni aikana lukuisia ja yleensä ne päättyivät lauseeseen ”Makuasioista ei voi kiistellä” – Aleksis Mäenpää.

Sana musiikki tulee alun perin kreikan kielestä mousike, joka tarkoittaa muusien taidetta. Tuolloin voimassa ollut käsite mousike kattoi kuitenkin laajemmin myös runouden sekä tanssin. Musiikin alkuperää ei varmasti tiedetä, mutta vanhimpien musiikki-perinteiden uskotaan yhä elävän muun muassa juutalaisessa, intialaisessa ja kreikkalaisessa musiikissa. Näissä kulttuureissa musiikkia ei esitetty omaksi iloksi. Kulttuurista

riippuen musiikkia soitettiin esimerkiksi osana noituutta ja rituaaleja, tai jotta saataisiin yhteys henkiin ja jumaliin.

Musiikkia on oikeastaan mahdoton kuvata tai määritellä tarkasti. Määritelmä riippuu hyvin pitkälti kontekstista, jossa sanaa musiikki käytetään. Esimerkiksi fyysikot pyrkivät määrittelemään musiikin ääni – impulssien järjestäytyneisyyden mukaan. Sen sijaan musiikkifilosofian yleinen ja kiistelty käsitys on, että musiikki on järjestettyä ääntä. (Stanford encyclopedia of philosophy.) Näkemys on kuitenkin monelta taholta todettu liian laajaksi, sillä on monenlaista järjestettyä ääntä, jota ei luokitella musiikiksi, kuten ihmisen puhe, eläinten ääntely tai vaikka pesukoneestasi tuleva hurina. Eikö kuitenkin kesäisenä iltana kuultu linnunlaulu tai laineiden liplatus ole juuri tuona hetkenä ”Musiikkia korville”? Eikö lauseessa ”Hiljaisuus on parasta musiikkia” ole kuitenkin pieni totuuden siemen?

Psykologit sen sijaan määrittelevät musiikin lähtökohtaisesti musiikkielämyksen kannalta. Musiikkitutkijoiden mukaan ihmiset reagoivat eri tavoilla kuunnellessaan musiikkia (Bojner-Horwitz,Bojner, 2007,36).

Musiikki herättää ihmisissä tiettyjä tunteita, se voi laukaista ihmisissä käyttäytymisen muotoja ja se voi aiheuttaa fyysisiä reaktioita. Kun ihminen kuulee tietyn kappaleen, se voi herättää esimerkiksi muiston lapsuudesta, jonka taustalla kyseinen kappale on soinut. Musiikilla voidaan myös vaikuttaa liikehtimiseen. Kun tietty rytmi alkaa soimaan niin ihminen alkaa vaistomaisesti liikkumaan sen tahdissa tietyllä tavalla. Tästä hyvänä esimerkkinä voisi mainita Queenin We will rock you - biisin alkutahdit, jossa kädet alkavat usealla lyödä ensin kaksi kertaa polviin ja sitten yhteen.

Musiikki vaikuttaa siis ihmiseen fyysisesti, psyykkisesti ja emotionaalisesti (Bojner-Horwitz,Bojner, 2007,13). Musiikki voi myös olla vahvasti symbolista. Esimerkiksi Maamme laulu symboloi jokaiselle suomalaiselle henkilökohtaisen kasvatuksen ja kokemuksen pohjalta jotakin. Ihmisen näkemys musiikista on aina henkilökohtainen ja juuri tietyn tyyppinen musiikki vaikuttaa henkilökohtaisesti yksilöihin. Aivan kuin alussa

kerrotun tarinan mukaan vanhemmat eivät ymmärtäneet musiikkia joka innosti Mäenpäättä, eikä Mäenpää ymmärtänyt, miten Mamban Mitä yhdestä särkyneestä sydämestä saattoi vaikuttaa heidän arkeensa niinkään paljoa.

Voitaisiinko musiikin kuvaukseen ja määritelmään esimerkiksi parhaiten soveltaa intentionaalista taideteoriaa? Tämän taideteorian ajatuksena on, että se mikä määritellään taideteokseksi, on taiteilijan itsensä päätettävissä. Taiteilija voi heittää pöntön mustaa maalia seinään ja kutsua sitä taiteeksi, jos hän sen sellaisena näkee. Eikö musiikkia voisi myös luonnehtia jokaisen henkilökohtaisesti hyvältä kuulostavaksi ääneksi? Jos jotakuta rauhoittaa katuporan ääni aamulla tai kellon tikittämien illalla, niin miksei näitäkin voisi laskea silloin musiikiksi?

4.2 Musiikki ja hyvinvointi

”Kyllä se on se bändin yhteistoiminta, joka on (tärkeää) monille kavereille, jotka on ujoja, sulkeutuneita ja ehkä arkojakin. Kun tuollaiseen toimintaan pääsee mukaan niin, sieltä se vahvistuminenkin tulee.” – Markku Hassinen

Kun haastattelimme muusikoita eri vuosikymmeniltä, kaikilla oli joku henkilö, tai biisi mielessään, minkä he kertoivat vaikuttaneen vahvasti heidän musikaalisuuteensa ja minäkuvaansa. Musiikki herättää henkilökohtaisesti kuuntelijassaan tunteita, muistoja ja jopa auttaa innovoimaan uutta. Ihmiset esimerkiksi käyttävät yksilöllisesti tietynlaista musiikkia erilaisten tilanteiden käsittelemiseen. Juuri parisuhteesta eronneelle hitaat rakkauslaulut ja balladien sanoitukset alkavat käydä enemmän järkeen ja niistä löytyy jokin syvällinen merkitys juuri hänen tilanteeseensa. Tai kun nuori on lähtemässä kavereiden kanssa juhlimaan niin yhteistä tunnelmaa nostattaa nopeatempoisen bilemusiikki. Musiikin avulla voi siis ilmaista ja käsitellä laajan skaalan erilaisia tunteita.

Musiikki voi olla ihmiselle juuri se osa elämästä, joka ei kokemuksien perusteella tunnu uhkaavalta ja sen avulla ihminen voi käsitellä tunteitaan niiden ihmisten kanssa, jotka olivat esimerkiksi lapsuudessa osana hänen elämänsä ja arkeaan. Musiikkipedagogi Martin Geck määrittelee musiikin täysin akustiseksi tapahtumasarjaksi. Musiikki syntyy vasta kun se koetaan itse havaitsemisprosessissa (Bojner- Horwitz,Bojner, 2007, 44).

Musiikki voi parantaa ryhmän keskinäistä vuorovaikutusta esimerkiksi ryhmän yhteisten onnistumisten, kokemusten ja osallistumisen kautta. Monet tutkijat ovat tutkineet musiikin vaikutteita myös ihmisen fyysiseen toimintaan. Tutkimukset ovat osoittaneet esimerkiksi, että musiikki voi herättää ihmisen koomasta (Ansdell, 1995). Musiikilla voidaan vaikuttaa ihmisen elimistöön ja immunitettiin, ja näin lievittää stressiä ja ahdistusta.

Terapeuttisena menetelmänä musiikkia on käytetty Suomessa 1960 – luvulta asti ja Suomen musiikkiterapiayhdistys perustettiin vuonna 1973. Vaikka musiikkiterapia on meillä löydetty vasta 1960 – luvulla, niin musiikkia on käytetty terapeuttisena hoitomuotona läpi aikojen. Modernin musiikkiterapian juuret löytyvät Yhdysvalloista, jossa huomattiin noin 1900 – luvun puolivälissä musiikilla olevan rauhoittava vaikutus toisessa maailmansodassa taistelleisiin veteraaneihin. Musiikin käyttö terapian muotona voi olla avain moniin eri tunnelatauksiin, ja ehkä juuri tästä syystä musiikkiterapia keskittyykin enemmän hoitamaan ihmisen psyykkistä kuin fyysistä puolta.

Mutta voiko kaikki musiikin kuuntelu olla terapiaa? Entä musiikin soittaminen? Jokainen käsittelee tunteitaan, oli ne hyvän olon tunteita tai vihaa ja paha oloa, omalla tavallaan. Joku voi urheilla kovalla sykkeellä, toinen voi hajottaa kaiken ympäriltään ja kolmas voi vaikka tehdä biisin tai laittaa musiikin soimaan ja peilata tunteensa kappaleen sanoihin ja tunnelmaan. Nuorisonohjaaja Irma Heiskanen mietti, että 1990 – luvulla tullut nopea metalli, ja siinä esimerkiksi rumpujen hakkaamisella täytyy olla positiivinen vaikutus esimerkiksi nuoren aggressioiden hallintaan. Sanotaan myös, että soittajan tunteet välittyvät kuulijaan. Ehkä musiikin tekeminen todella on jonkinlaista terapiaa, vaikka sitä ei tiedostaisikaan.

Passiivista musiikin kuuntelua voidaan käyttää esimerkiksi rentoutustekniikoissa. Aktiivinen musiikin kuuntelu sen sijaan voi lievittää fyysisiä kipuja, sillä kuunnellessaan aktiivisesti musiikkia ihminen keskittyy musiikkiin eikä kohtaamaansa kipuun. Musiikki on myös opetustyössä toimiva väline. Eikö vaikea muistettava asia jäisikin mieleesi paremmin, jos se olisi rakennettu tarttuvan musiikin ympärille? Tästä hyvänä mallina toimivat 1960 – luvun Suomalaiset bändit, jotka pääsivät aloittamaan toimintansa

rock'n'rollin siivittämänä. Kouluissa ei tuolloin juurikaan opetettu englantia vaan bändien piti korvakuulolta opetella lännestä tulleita rokkikappaleita ulkoa. Koska musiikki oli tarttuvaa ja henkilökohtaisesti vetoavaa, niin sanat opittiin nopeasti, vaikkei biisin sisäisestä tarinasta olisi laulajalla ollut minkäänlaista hajua. Musiikilla voidaan vaikuttaa myös yksilön aloitekykyyn, tarkkaavaisuuteen ja verbaaliseen kykyyn (Bojner - Horwitz, Bojner, 2007, 57).

4.3 Musiikki osana kasvua ja identiteetin muodostumista

Nurro, Matti, 2016 – ”Oli mun nuoruudessani vastakkainasettelua nuorisokulttuurien kesken, itse kuuluin ryhmään hipit. Mehän oltiin enemmän peace and love, mut eihän sekään aina ihan niin mennyt, että kyllä välillä joutui olemaan kättä pidempää pesäpallomailaa ja muuta.”

Sana identiteetti on määritelty psykologiassa ihmisen henkilökohtaiseksi käsitykseksi itsestään. Erik H. Eriksonin psykososiaalisen kehitysteorian mukaan yksi nuoruuden tärkeimmistä kehitystehtävistä on ehyen identiteetin rakentaminen (Pekkarinen, 2007). Identiteetti kehittyy kuitenkin koko elämän ajan sen mukaan millaisia mahdollisuuksia ja haasteita ihminen kokee. Nuori etsii aikansa identiteettiään kokeilemalla erilaisia rooleja ja toimintamalleja. Kokeilemisen, hylkäämisen ja hyväksymisen tunteet lujittavat tämän etsinnän aikana saatua nuoren lopullista identiteettiä. (Pekkarinen, 2007.)

Sosiologiassa identiteetti kuvataan yksilön näkemyksenä erilaisiin ryhmiin kuulumisesta. Identiteetin muodostumisen osina voivat olla esimerkiksi ikä, sukupuoli, ammatti, uskonto tai oikeastaan mikä vain, minkä yksilö kokee tärkeäksi itselleen. Nykyään tähän identiteetin rakentumiseen on olennaisena osana alakulttuurien ja muiden yksilöiden toimista tulleet vaikutteet ja ideologiat. Tämä niin sanottu kulttuurinen identiteetti vaihtuu useasti monta kertaa nuoren etsiessä kaikkia identiteettinsä osia.

Varsinkin musiikissa on ollut lukuisia alakulttuureja läpi historian, joille kaikille yhteiskunta on kuvannut tietynlaisen elämäntyylin ja elämänasenteen. Nämä käsitykset ovat kuitenkin muuttuneet suvaitsevampaan suuntaan. Haastattelemamme Matti Nurro sanoi, että nykyään ei haittaa, vaikka olisit hiphopperi ja tekisit töitä hevimiiehen kanssa.

Asenteet ovat muuttuneet. Tämä saattaa johtua siitä, että musiikki on globalisoitunut ilmiöksi, jossa jokainen voi pitää kaikesta. Tämä muutos on samaisen muusikon mukaan tapahtunut selkeästi 2000 - luvun puolella. Esimerkiksi 1980 – luvulla moni taho yhdisti heavy metalin saatananpalvontaan. Vielä vuonna 2006 tämä sama asenne tiettyä genreä kohtaan nousi pinnalle Suomessa, kun Lordi halusi osallistua euroviisuihin. Ryhmä vahvasti uskovaisia suomalaisia teki lukuisia valituksia siitä, että tällainen saatananpalvontabändi ei pääsisi esiintymään. Myös muutama ulkomaalainen taho, esimerkiksi Kreikan ortodoksinen kirkko, halusi kieltää Lordin esiintymisen. Kyproksella Lordin esiintymisen näyttäminen kiellettiin kokonaan. Hippi on sen sijaan muulle maailmalle rauhaa ja luontoa rakastava pitkätukka puunhalaaja, joka ei arkenaan tee muuta kuin polttaa pilveä ja kirjoittaa adresseja maailman pelastamiseksi.

Nämä karrikoidut näkemykset ovat muutaman esimerkin luomia leimoja oman identiteetin etsimiselle. Leima tulee yleisesti yksilöiden luomasta käyttäytymisen mallista ja musiikin mukana kulkevasta alakulttuurin elämäntyylistä, joka yleistetään kaikkiin alakulttuurin yksilöihin. Tämä on kuitenkin osa identiteetin etsintää, kokoamista ja muodostumista.

Nuorelle on tärkeää tuntee kuuluvansa johonkin porukkaan. Pukeutuminen tietyllä tavalla ja saman elämäntyylin ja arvot omaavan porukan löytämisellä on nuoren kasvulle suuri merkitys. ”Yrittää sitä tietenkin jollain tavalla olla samantyylinen kuin ne bändit, joita fanittaa eniten. Maailman kireimmät pillifarkut jalkaan ja muita tällaisia ulkonaköhomia”, pohtii Lost Societyn Arttu Lesonen. Pukeutuminen on yksi keino löytää samanhenkistä porukkaa, ja kun tällainen porukka löytyy, nuori hyväksytään sellaisenaan isompaan joukkoon ja hänen itsetuntonsa kasvaa. Joukossa saa laajennettua kaveripiiriä helpostikin hengaillemalla vaikka kaupungilla ja törmäämällä sitä kautta kaverin kaveriin. Tällaisen oman porukan vertaistuki on nuorelle myös ensiarvoisen tärkeää. Samalla tavalla ajattelevat nuoret jaksavat kuunnella toisiaan ja vertailla kokemuksia keskenään. Näin voivat vaikeatkin asiat tuntua helpommin kestettäviltä.

1990 – luvulla Suomen koteihin ilmestynyt internet mahdollisti musiikin globaalisen kuuntelun ja tämä saattaa olla syy siihen, miksi alakulttuurien välinen vastakkainaset-

telu väheni huomattavasti vuosien mittaan. Tämä aiheutti myös sen, että muiden maiden alakulttuurien seuraaminen ja niihin samaistuminen helpottui. Esimerkiksi nykyään Suomessa on suuressa suosiossa Japanin populaarikulttuuri.

Suuri vaikuttava osa identiteetin kehittymiseen on kaikissa eri käsityksissä sosiaaliset raamit, jotka ympäröivät kehittyvää yksilöä. Muun muassa elettyvä vuosikymmen ja yksilön sosiaaliset olot ja sosiaalinen asema vaikuttavat vahvasti siihen, millaisena yksilö näkee itsensä. Esimerkiksi, jos lähtee miettimään millaisena tällä hetkellä elävät nuoret ajattelevat itsensä ja oman lähipiirinsä, niin käsitys ja maailmankuva todennäköisesti eroavat huomattavasti nuoresta, joka on elänyt toisessa kulttuurissa, tai vaikka sodan aikana.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimustulokset keräämme tekemiemme haastattelujen pohjalta. Etsiessämme vastausta tutkimuskysymykseemme ”miten nuori kokee musiikin harrastamisen ja bändissä soittamisen vaikuttaneen omaan kasvuun ja kehitykseensä eri vuosikymmenillä?”, huomasimme, että muusikoiden ja nuorisonohjaajien vastaukset saattoivat olla hyvinkin samanlaisia vuosikymmenestä riippumatta. Myös eri vuosikymmenillä toimineet ohjaajat olivat samoilla linjoilla useimmissa kysymyksissä, kuten myös erikäiset muusikot. Jotkut vastaukset kuitenkin olivat erilaisia vuosikymmenen ja vastaajien iästä riippuen.

Musiikki itsessään nähdään nuorisonohjaajien keskuudessa loistavana väylänä nuoren maailmaan, sillä se kuuluu lähes jokaisen nuoren elämään jollain tavalla. Nuorisonohjaaja Seppo Pohjolainen pohtii, että musiikin avulla voidaan aloittaa keskusteluja ja tätä kautta päästä hyvin lähelle ja syvälle tietyn nuoren maailmaan ja elämäntilanteeseen. Kaikki ohjaajat olivat sitä mieltä, että musiikin harrastamisessa ja bänditoiminnassa tärkein elementti on ryhmään kuuluminen. Ohjaajat kertovat, että kun saa toteuttaa itseään samanhenkisessä porukassa, viettää aikaa kavereiden kanssa ja on sosiaalinen verkosto ympärillä, kehittää se nuoren itsetuntoa ja luovuutta, antaa

turvaa ja rohkeutta sekä ennen kaikkea ehkäisee nuoren syrjäytymistä. Eli bänditoiminnalla on sosiaalisesti vahvistava vaikutus kaveripiiriin laajenemisen, samoin ajattelevien ystävien löytämisen kautta ja oman minäkuvan sekä identiteetin vahvistumisen kautta.

Kaikki muusikot olivat yhtä mieltä siitä, että bändissä soittaminen on mukavampaa tai vähintään yhtä mukavaa, kuin yksin soittaminen. Esille nostettiin bändin tuoma fiilis ja yhteinen tekeminen tärkeänä osana soittamista. Muusikot pohtivat musiikin merkityksiä yhteistoiminnan tärkeyden kautta, mutta myös tunteiden hallinnan kautta. Muusikko Aarno Yliselä totesi naurahtaen, että jokaisen ongelmanuoren olisi syytä ruveta soittamaan ja kertoi soittamiseen saavan purettua ahdistuksiaan ja muita tunteita. Musiikin kuuntelu on myös erinomainen tapa tunteiden kanavoimiseen. Muusikko Arttu Lesosen mukaan vaikeista elämäntilanteista voi päästä yli musiikin kuuntelemisen avulla ja se on myös yksi syy musiikin soittamiseen. Musiikin tarkoituksiksi luonnehdittiinkin tunteiden herättämisen.

Nuorisopalvelut tunnistavat bänditoiminnan tärkeyden ja pyrkivät tukemaan sitä antamalla bändeille etenemismahdollisuuksia sekä erilaisia palveluita nuorten bändien käyttöön. Tämä on näkynyt vuosien varrella esimerkiksi studioiden käyttömahdollisuuksina, esiintymismahdollisuuksina ja bändikämppien tarjoamisena. 1980 – luvulla nuorisopalvelut tekivät nuorten kanssa kokonaisen levyn, joka julkaistiin LP:nä ja C – kasettina, ja nykyään toimiva Rock Academy antaa bändeille niin ikään mahdollisuuden äänittää omaa materiaaliaan, kehittää sitä, sekä päästä jopa Suomen isoille festivaalilavoille esiintymään. Bänditoiminta Jyväskylässä siis kehittyy kehittymistään, mutta tulevaisuus tuo koko ajan mahdollisuuksia kehittyä lisää. Nuorten musiikkimaailma ja kiinnostuksen kohteet muuttuvat jatkuvasti ja nuorisotyöntekijöiden tulisi olla tietoisia bänditoiminnan uusista tuulista. Nuorisopalvelut hyödyntävätkin ohjaajien musiikkiosaamista bänditoiminnassa ja nuorisotyössä varsin kattavasti sijoittaessaan ohjaajia osaamisensa mukaan eri työpisteisiin.

Kysyttäessä musiikin negatiivisia vaikutuksia ihmiseen, vastaukset olivat täsmälleen samat niin muusikoilla kuin ohjaajillakin: musiikilla ei ole negatiivista vaikutusta ihmiseen. Sen sijaan musiikin mukana tulevilla lieveilmiöillä ja kulttuurien ominaispiirteillä

voi haastateltavien mukaan olla huonoja vaikutuksia. Jos nuori käyttää musiikkiin liikaa aikaa ja jättää muut velvollisuutensa, kuten koulun tai työt hoitamatta, vaikuttaa se silloin negatiivisesti. Myös tiettyihin musiikin alalajeihin, kuten black metal tai hip hop, liittyy tiettyjä negatiiviseksi katsottuja piirteitä. Nuori voi altistua huumeille tai väkivallalle, jos sattuu päätymään väärään seuraan. Muusikoiden mukaan vielä 1980 – luvulla oli tiettyä vastakkainasettelua eri ajatusmaailman omaavien nuorten kanssa, ja välillä sai ”potkua persuuksiin” tai ”täytyi olla kättä pidempää pesäpallomailaa mukana”, kuten muusikot Yliselä ja Nurro asian ilmaisivat. Kuitenkaan tänä päivänä ei enää koeta tällaista väkivallan uhkaa olevan. Musiikkia harrastavien kaveripiireissä on ehkä enemmän samanlaista musiikkia kuuntelevia ihmisiä, kuin muita, mutta todella paljon myös ihan erityyppisiä ihmisiä Lesonen pohtii. ”Totta kai urpot huutelee välillä vieläkin, että jos sulla on pitkä letti, niin turpaan tulee, mutta ei sen enempää”, Lesonen jatkaa naureskellen. Ihmisistä on tullut nykyaikana paljon suvaitsevampia erilaisuutta kohtaan, mikä näkyy myös paljon muualla, kuin vain musiikkimaailmassa.

Muusikoiden, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta, mielestä musiikin tekemiseen ei välttämättä tarvita erityisiä lahjoja. Musiikki on niin soittajan kuin kuulijankin korvassa: kaikki eivät välttämättä pidä samoja asioita musiikkina. Esimerkkejä mainittiin aina keppien kalisuttelusta John Cage:n tunnettuun 4’33 – teokseen, joka on neljä minuuttia ja 33 sekuntia hiljaisuutta sisältävä musiikkiteos. Pääasia on, että sen tekemisestä nauttii ja saa luoda jotain omaa.

Jyväskylän musiikkimaailman kentällä edistysaskeleiksi mainittiin monipuolisesti eri tapahtumia. Maininnan saivat Yliopiston pop – bändien synty 1970 – luvulla, Jelmun perustaminen, Sepiksen avaaminen ja Rock Academyn tulo Jyväskylään. Nuorisotilojen sulkeminen ja keikkapaikkojen vähentyminen nuorten bändeille mainittiin takapukkeina Jyväskylän bänditoiminnassa.

Musiikin soittaminen, kuunteleminen ja tekeminen vaikuttavat kuitenkin poikkeuksetta nuoren kasvuun ja kehitykseen. Pukeutumistyylejä haetaan musiikista, kavereita saadaan musiikin ympäriltä ja ajatusmaailma muovautuu sitä mukaa, mitä enemmän kavereita saa ja kuinka omassa kaveripiirissä asioista ajatellaan. Monesti vielä tänäkin päivänä voidaan arvata joidenkin ihmisten pukeutumisesta, minkälaista musiikkia he

kuuntelevat, mutta ei tietenkään aina. Ennen vanhaan asiat olivat kuitenkin toisin. Nuorisokulttuurien rantautuminen 1950 – luvulla sotien jälkeen suomeen tulivat ensimmäiset ryhmät, jotka alkoivat erottua toisistaan, Matti Nurro kertoo historiasta. Siitä asti on alkanut syntyä alakulttuureja ja nykyään niitä on pilvin pimein, mutta yhteistä niillä on ollut se, että pukeutumisella näytetään, mihin ryhmään kuulutaan. Pukeutumisella pönkitetään omaa minäkuvaa ja kerrotaan muulle maailmalle omista arvoistaan sekä yleisestä mielenmaailmasta. Nämä pukeutumistyyliä herättävät varmasti jokaisessa ihmisessä oman reaktion ja kuvan siitä, millainen kyseessä oleva ihminen on. Nämä kuvat ovat usein kuitenkin stereotyyppisiä, jotka voivat olla myös aivan vääriä. Pitää muistaa siis nuorta, tai ketä tahansa, kohdatessa pitää mieli avoinna ja tutustua, ennen kuin tekee omia päätelmiään toisesta ihmisestä ja hänen elämästään.

Vastaus tutkimuskysymykseemme: miten nuori kokee musiikin harrastamisen ja bändissä soittamisen vaikuttaneen omaan kasvuun ja kehitykseensä eri vuosikymmenillä, löytyy haastatteluista. Vaikutukset koetaan kaikissa ikäluokissa, eli eri vuosikymmenillä nuoria olleet, samanlaisina: musiikki ja bändissä soittaminen vaikuttavat nuoren kasvuun ja kehitykseen enemmän positiivisesti kuin negatiivisesti. Musiikin avulla saadaan ystäviä; tunnetaan kuuluvansa joukkoon sekä opitaan kanavoimaan tunteita. Bändissä soittaminen taas opettaa ryhmätöitä, toisten huomioon ottamista kuin myös käsittelemään tunteita. Nuoren minäkuvaa ja identiteettiä, jotka ovat tärkeä osa kasvua ja kehitystä, musiikin vaikutus on suuri. Monet haluavat näyttää omat arvonsa ja mielimusiikkinsa pukeutumisen kautta. Nyky – yhteiskunnassa pukeutumisella on tärkeä merkitys myös ystäväpiirin hankkimisessa, samantyylliset ihmiset tunnustetaan pukeutumisesta ja ulkonäöstä. Nuoren kasvuun ja kehitykseen musiikki ja bändissä soittaminen siis vaikuttavat aina ulkonäöstä tunnetasolle asti.

Musiikilla ja bändissä soittamisella ei ole juurikaan negatiivisia vaikutuksia nuoren kasvun ja kehityksen kannalta. Kaveripiirillä ja sen luomalla paineella kuitenkin joskus on. Nuori voi pelätä hylätyksi tulemista tai syrjintää, mikäli hän ei tee niin kuin kaverit haluavat ja itse tekevät. Näin esimerkiksi huumeita kokeillaan ja lähdetään kavereiden mukaan tekemään laittomuuksia. Jos musiikki alkaa viedä liikaa aikaa nuoren

elämästä, voi silläkin olla haittavaikutuksia. Nuori on esimerkiksi treenikämpällä soittamassa mieluummin kuin koulussa ja näin laiminlyö velvollisuuksiaan. Tämä voi pahimmillaan johtaa koulujen keskeytymiseen ja yhteiskunnan ulkopuolelle jäämiseen. Kaikesta huolimatta musiikilla koetaan olevan enemmän positiivisia kuin negatiivisia vaikutuksia nuoren kasvulle ja kehitykselle.

6 POHDINTAA JA LOPPUPÄÄTELMIÄ

Tutkimustulokset eivät olleet yllättäviä. On kuitenkin laajasti tiedossa, että musiikilla on paljon positiivisia vaikutuksia ihmiseen, mutta toisaalta puhetta negatiivisista vaikutuksista kuulee vähemmän. On sinänsä mielenkiintoista, että musiikilla itsellään ei koeta olevan lainkaan negatiivista vaikutusta ihmiseen. Tosin pitää muistaa, että tutkimuksen otanta on hyvin pieni, joten Suomessa ja maailmalla voi olla sellaisiakin ihmisiä, jotka kokevat musiikin myös negatiivisena asiana.

Musiikkia ja bändissä soittamista pidetään tärkeänä osana nykyaikaista nuorisotyötä, jolloin on hyvä tietää musiikin vaikutuksista nuoren kasvuun, kehitykseen ja ihmiseen yleensä. Nuori saa musiikin ja esiintymiskokemusten kautta itsevarmuutta. Myönteisen musiikillisen minäkäsityksen, jolla tarkoitetaan yksilön tietoista käsitystä omista musiikillisista ominaisuuksistaan, toiminnastaan ja edellytyksistään, omaava henkilö luottaa itseensä ja osaamiseensa erilaisissa musiikillisissa vuorovaikutustilanteissa (Anttila, Juvonen, 2002, 56). Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi esiintyminen tai vaikka musiikin tunnilla soittaminen, mistä nuori saa kokemusta esiintymisestä, jännityksen hallinnasta sekä itsevarmuutta sekä itseluottamusta. Näitä taitoja nuori voi hyödyntää jokapäiväisessä elämässäänkin, kuten koulussa pidettävissä esitelmissä, työhaastatteluissa tai muissa tilanteissa, joissa jännittää ja kaivataan itsevarmuutta. Myöskin tästä syystä nuorisotyössä tulee panostaa musiikkiin ja bänditoimintaan.

Nykypäivänä bänditoimintaan vakavasti nuorisotyön menetelmänä suhtautuminen antaa nuorille mahdollisuuden kehittää taitojaan, hankkia uusia kokemuksia, itsevarmuutta ja ajankulua, mikä parhaimmassa tapauksessa antaa nuorille syyn poistua ko-

toa, mikäli sellaista ei muuten ole. Bänditoiminnan ansiosta monista nuorista tulee aktiivisempia oman kaupungin kulttuurin tukijoita sekä kehittäjiä, sillä nuoret saavat itse järjestää musiikkitapahtumia omille sekä kavereiden bändeille. Bänditoiminnalla voisi katsoa olevan siis vaikutusta myös kaupunkikuvaan, eikä vain nuoreen itseensä.

Opinnäytetyömme onnistumisen kannalta kaikkein tärkeintä oli, että saimme molempia tekijöitä kiinnostavan ja tekemiseen innostavan aiheen. Omaamme molemmat musiikillisen ja bändissä soittamisen taustan ja musiikki on jäänyt meidän elämäämme pysyvästi. Meillä oli toki omat näkemyksemme siitä, miten haastattelemamme muusikot kokevat bänditoiminnan ja musiikin vaikuttavan heihin, mutta saimme loppujen lopuksi paljon laajemman skaalan vastauksia kuin alussa kuvittelimme. Haastattelemamme muusikot olivat kasanneet elämänsä musiikin ympärille, eikä kukaan tuntunut katuvan tätä päätöstä. Eikä ihme, kuka tahansa voi tehdä ja nauttia musiikista omalla tavallaan.

Aihe tuntui aluksi hieman liian isolta palalta kakkua, sillä aineistoa oli 60 vuoden ajalta ripoteltu ympäri kaupunkia, mutta jossain välissä haastatteluiden aikana alkoi muodostua kokonaiskuva kaupungin ympärille rakentuneesta musiikkimaailmasta. Tätä maailmaa on ollut luomassa monta uskomatonta persoona, jotka ovat tehneet kaikkensa toiminnan eteen. 1980 – luvulla nuorisonohjaajana toiminut Markku Hassinen jopa totesi olleensa piikki jokaisen päättäjän lihassa, mutta hän sai toiminnassa niin paljon aikaan, ettemme usko kenenkään muistavan tehtyjä asioita pahalla. Musiikin merkitys oli kaikille sydämen asia. Ohjaajille se, että nuoret pääsevät yhteisölliseen toimintaan, joka innostaa luovuuteen ja auttaa löytämään oman identiteetin, oli todella tärkeää. Tämä näkyi myös tarinoissa, joita bänditoiminnassa ohjattavilta nuorilta saimme kuulla. Muusikoille sen sijaan itse musiikki oli asia, jota he eivät hylkäisi mistään hinnasta. Vanhimmat haastateltavamme olivat jopa päättäneet ottaa unelman syrjästä kiinni ja alkaneet tehdä rakastamaansa asiaa päivätyökseen.

Itse opinnäytetyömme eteni kohtuullisen kiireisellä aikataululla. Aloitimme vahvalla taustatiedon keräämisellä, kysymyspatteristojen tekemisellä ja haastateltavien ihmisten etsimisellä. Tietopohjan hankkiminen, oikeiden ihmisten löytäminen ja varsinkin haastatteluiden läpikäyminen yhdeksän tunnin ajalta olivat fyysisesti eniten aikaa ja energiaa vievät työt. Näistä nousi myös eniten stressiä itse tekovaiheessa, joka jossain

välissä horjutti uskoa omaan mahdollisen lopputuloksen syntymiseen. Eniten ongelmia syntyi kuitenkin alussa tehdyssä aiheen rajaamisessa. Rajaaminen on jopa lopputulosta katsoen ehkä yhä hieman liian laaja. Miksi musiikkia tehdään, millaisia vaikutuksia sillä on nuoren kasvulle ja kehitykselle ja 60 vuotta yhden kaupungin historiaa kassattuna yhteen työhön olisi ollut yhdelle henkilölle ylivoimaista tällaisella aikavälillä, mikä meille annettiin. Tästä syystä olemme myös tyytyväisiä omaan parityöskentelyymme, sillä yhteinen mielenkiinto aiheeseen oli asia mikä meitä ajoi eteenpäin. Ennen tätä työtä emme olleet tehneet paljoa yhteistyötä.

Olemme kuitenkin todella tyytyväisiä ihmisiin, joilta tarinoita saimme ja arvostamme heidän antamaansa aikaa suuresti. Olemme myös kohtuullisen tyytyväisiä kerätystä tiedosta, jonka yhteen kasaan saaminen kronologiselle aikajanelle oli sekä haastavaa, että välillä turhauttavaa. Ehkäpä juuri koulun puolesta tulleet aikataulun kiireet saivat meidät onnistumaan näinkin hyvin lyhyessä ajassa. Ajan kanssa olisimme tietenkin saaneet enemmän tarinoita ja tietoa kasaan, mutta sitä, että olisiko työstä tullut tämän selkeämpi tai kattavampi, on vaikea sanoa. Olisimme myös voineet aikatauluttaa työmme tekemisen hieman tarkemmin alussa. Tämä olisi helpottanut urakkaamme huomattavasti, sillä aikataulujen spontaani sopiminen johti siihen, että meillä oli pisimpänä päivänä aamusta iltaan haastatteluja ja tapaamisia.

Suosittelisimme jatkoa tutkimuksellemme ja huomattavasti paremmalla ajalla koko kaupungin musiikkihistoriasta, sillä meidän työmme keskittyi valtaosin nuorisopalveluiden bänditoiminnan vaiheisiin ja suomalaisen musiikin vaikutuksiin Jyväskylän toiminnassa. Kuitenkin Jyväskylässä on paljon musiikin historiaa, joka ei ole ollut välttämättä nuorisopalveluiden tai kaupungin alaisuudessa. Olisi myös mahtavaa, jos joku kokoaisi samanlaisen historiikin nuorisotyöllisen taustan kanssa vaikkapa Jyväskylän taidetyön, koulujen, teatterin tai jonkin muun kulttuurisen aiheen vaiheista.

LÄHTEET

Aho, Kalevi, Musiikin harrastaminen ja lapsen henkinen kehitys. Viitattu 29.3.2016

<http://www.peda.net/veraja/piesko/suomiopisto/tutkimustietoa>

Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [Teemahaastattelu]. Viitattu 28.4.2016

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_2.html

Anttila, Mikko & Juvonen, Antti 2002. Kohti kolmannen vuosituhatosen musiikkikasvatusta. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Anttila, Mikko & Juvonen, Antti 2003. Kohti kolmannen vuosituhatosen musiikkikasvatusta 2. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy

Arvas, Tomi 2015. Turku Rock Academy – Bänditoiminnan uusi aalto. Viitattu 1.4.2016, 4.4.2016

<https://www.turku.fi/blogit/kulttuuriblogi/turku-rock-academy-banditoiminnan-uusi-aalto>

Bojner-Horwitz, Eva, Bojner, Gunilla 2007. Mielihyvää Musiikista. Västerås: Forma Publishing Group AV

Cooper, Ryan 2016. The Foundations of Punk Rock Viitattu 28.4.2016

<http://punkmusic.about.com/od/punk101/a/punkhistory2.htm>

Gronow, Pekka & Saunio, Ilpo 1990. Äänilevyn historia. Porvoo Helsinki Juva: WSOY

Halonen, Katri 2009. Musiikki hyvinvoinnin edistäjänä. Viitattu 24.4.2016

http://www.oph.fi/download/121234_Musiikki_hyvinvoinnin_edistajana_KH.pdf

Huhtasuon nuorisotilan arkistot

Julin, Jussi 2003. Sähkökitara, hyvää tahtoa ja kavereita. Jyväskylän ensimmäiset nuorisomusiikkiyhtyeet 1962 – 1970. Jyväskylän Yliopisto. Pro gradu – työ. Viitattu 24.4.2016

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/12067/jusjul.pdf?sequence=1>

Julin, Jussi & Jäppinen, Jussi & Mänttari, Jarkko & Nyberg, Veksa & Rahkila-Rissanen, Pirkko 2004. YY KAA KOO Arjen kuvaa ja tarinoita Keski – Suomen rytmimusiikin vaiheista 1930 – luvulta 1970 – luvulle. Jyväskylä: Atena Kustannus OY

Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1991

Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1992

Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1993

Jyväskylän kaupungin vapaa-aikavirasto: Nuorisotoiminnalliset painopisteet 1992-1993

Jyväskylän kaupungin vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 1.1.1994 – 31.3.1995

Jyväskylän kaupunki/Nuorisotoimi. Peltonen, Eero & Saastamoinen, Jari 1987. Jyväskylä 150 – vuotta - juhlalevy Tuhatsarvisia

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1965

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1967

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1968

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1969

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1971

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1975

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1980

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1981

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1984

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1987

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1988

Jyväskylän nuorisolautakunnan toimintakertomus 1989

Jyväskylän Yliopisto, Fenomenologinen analyysi Viitattu 23.4.2016

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/fenomenologinen-analyysi>

Jyväskylän Yliopisto 2015. Laadullinen tutkimus. Viitattu 21.4.2016

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Kaivanto, Petri Suomen populaarimusiikin verkkomuseo, Vuosikymmenet 1980-1989. Viitattu 20.4.2016.

<http://pomus.net/tiedostot/vuosikymmenet/>

Keskisuomalainen 6.7.1999

Keskisuomalainen 6.8.2001

Keskisuomalainen, 18.2.2003

Keskisuomalainen, 20.8.2003

Keskisuomalainen, 14.11.2003

Keskisuomalainen 19.11.2003

Keskisuomalainen 3.9.2005

Kolu, Antti, 2016

Kuokkalan nuorisotilan arkistot

Kurkela, Vesa. Suomen populaarimusiikin verkkomuseo, Vuosikymmenet 1960-1969. Viitattu 20.4.2016.

<http://pomus.net/tiedostot/vuosikymmenet/>

Leskinen, Lauri 2014. Suomalaisen äänilevyhistorian top10. Viitattu 20.4.2016
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/12/01/suomalaisen-aanilevyhistorian-top10>

Metsämuuronen, Jari 2009. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä 4. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy

Mäenpää, Kukka 2015. Punk tyhmyreille: armotonta tykitystä ilman sääntöjä. Viitattu 20.4.2016

Nos Records 1998. Nights Of The Sixties – Pop-musiikin 1960-luku Jyväskylässä. Jyväskylä. Tuottajana Nyberg, Veikko.

Nyman, Jake & Gronow, Pekka & Lindfors, Jukka 2005. Suomi soi 4 – Suuri suomalainen listakirja 2005. Helsinki: Tammi

Nyman, Jake 2016. Suomen populaarimusiikin verkkomuseo, Vuosikymmenet 1970-1979. Viitattu 20.4.2016.

<http://pomus.net/tiedostot/vuosikymmenet/>

Pekkarinen, Virva – Liisa 2007. Elämänkaaren eri vaiheet Viitattu 28.4.2016
https://oppimateriaalit.jamk.fi/elinikainenohjaus/files/2015/06/elamankaaren_eri_vaiheet.pdf

Rantala, Kyllikki 2014. Narratiivisuus musiikkikasvatuksessa. Tapaustutkimus musiikkileikkikoulupedagogiikasta. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna, 2006. Mitä laadullinen tutkimus on: lyhyt oppimäärä. Luku 1.2 kokonaisuudessa KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Stanford encyclopedia of philosophy. Philosophy of music. Viitattu 21.4.2016
<http://plato.stanford.edu/entries/music/>

Tenhunen, Hanna, ”Hyvinvoivat asuinalueet” asukaskahvitilaisuus Mäyrämäki & Mustalampi alueella 11.2.2016, muistio. Viitattu 7.4.2016

http://www.jyvaskyla.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/jyvaskyla/embeds/jyvaskylawwwstructure/81255_Muistio_M_M.pdf

Toimintaa Veturitalleilla, Musiikkitoiminta. Viitattu 7.4.2016

<http://veturitallit.jyvaskyla.fi/toiminta>

Tuomaala, Tomi 2010. Schaumaninkatu 3 Tanssisali Lutakko 1990-2010. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Veturitallien tiloja. Viitattu 31.3.2016

<http://veturitallit.jyvaskyla.fi/tilat>

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi. Viitattu 28.4.2016

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Välimäki, Susanna – Muutoksen Musiikki, Pervoja ja ekologisia utopioita audiovisuaalisessa kulttuurissa. 2015 Viitattu 28.4.2016

<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/05/15/punk-tyhmyreille-armotonta-tykitysta-ilman-saantoja>

LIITTEET

Liite 1: Haastattelukysymykset muusikoille

Nimi: Ikä: Haastateltava vuosikymmen: Aika:

1. Milloin ja miten innostuit soittamaan musiikkia?
2. Kerro omin sanoin jokin mieleen jäänyt tarina ajalta jolloin aloitit soittamaan musiikkia tai kun aloitit soittamaan bändissä.
3. Miksi teet musiikkia? Millainen vaikutus musiikilla on sinuun?
 - Onko syy musiikin tekemiseen sama kuin soittamaan aloittaessasi?
 - Onko musiikin vaikutus sama kuin aloittaessasi?
4. Onko musiikin kuuntelu ja tekeminen vaikuttanut minäkuvaasi?
5. Millaisia harjoittelutiloja sinulla on ollut Jyväskylän alueella? Missä olet bändin kanssa treenannut?
 - Tuleeko mieleen joku erityinen henkilö tai taho joka auttoi harjoittelutilojen hankkimisessa tai ylläpitämisessä?
 - Harjoitteliko samoissa tiloissa paljon muita bändejä? Keitä?
6. Millainen vaikutus musiikilla mielestäsi on ihmisen kasvulle ja kehitykselle?
7. Oliko nuoruudessasi vastakkainasettelua eri ajatusmaailman/musiikki-genren omaavien nuorten kanssa?
 - Miten tämä ilmeni?
 - Mihin ryhmään itse kuuluit?
8. Onko Jyväskylän nuorisotoimi vaikuttanut jollain tavalla urallasi?
 - Tuleeko mieleesi joku tietty ihminen tai tarina tähän liittyen?
 - Miksi juuri tämä henkilö jäi mieleesi?
9. Mainitse jokin kulmakivi, kehitysaskel tai takapakki joka sinulle tulee mieleen Jyväskylän bänditoiminnasta.
 - Miksi?
 - Onko vaikuttanut sinuun henkilökohtaisesti? Miten?
10. Soitatko musiikkia mieluummin jonkun kanssa vai yksin?
 - Miksi?

11. Voiko kuka tahansa mielestäsi tehdä musiikkia? Pitääkö henkilöllä olla erityisiä lahjoja jotta hän voi tehdä musiikkia?
12. Kerro omin sanoin bändihistoriastasi. Milloin soitit ensimmäisen kerran bändissä?
 - Mitkä bändit tai muusikot vaikuttivat/vaikuttavat musiikkiisi?
 - Miksi?
13. Uskotko tekeväsi musiikkia aina?
 - Miksi?
14. Voiko musiikilla mielestäsi olla myös negatiivisia vaikutuksia?
 - Millaisia?
15. Kuka tai ketkä ovat vaikuttaneet musiikkiisi ja musikaalisuuteesi eniten?
 - Miksi?

Tuliko mieleesi jotain jota haluat kysyä meiltä? Kommentteja, tai tarinoita jotka olisit halunnut kertoa? Kehittämisehdotuksia kyselyyn?

Liite 2: Haastattelukysymykset ohjaajille

Nimi:

Ikä:

Haastateltava vuosikymmen:

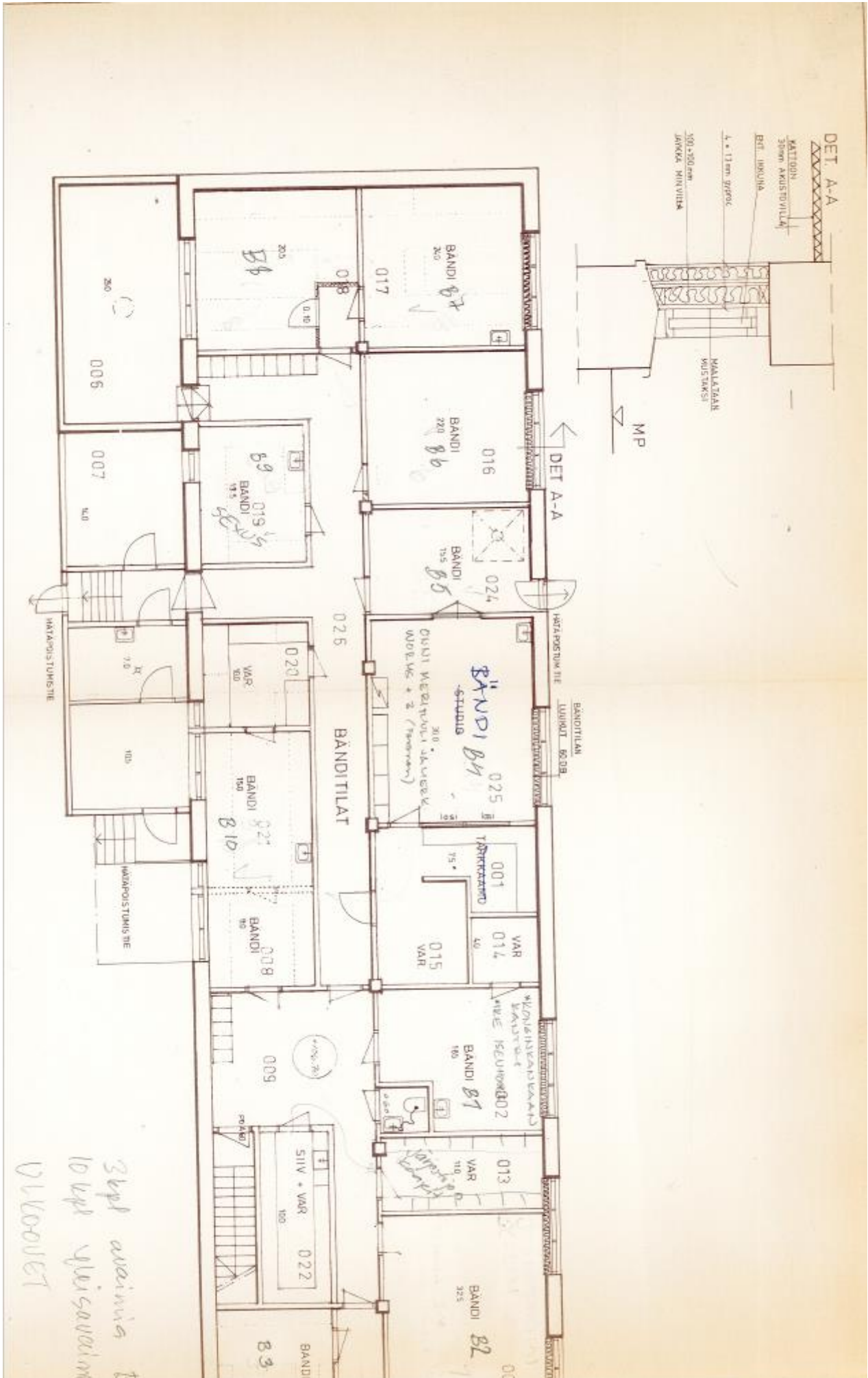
Aika:

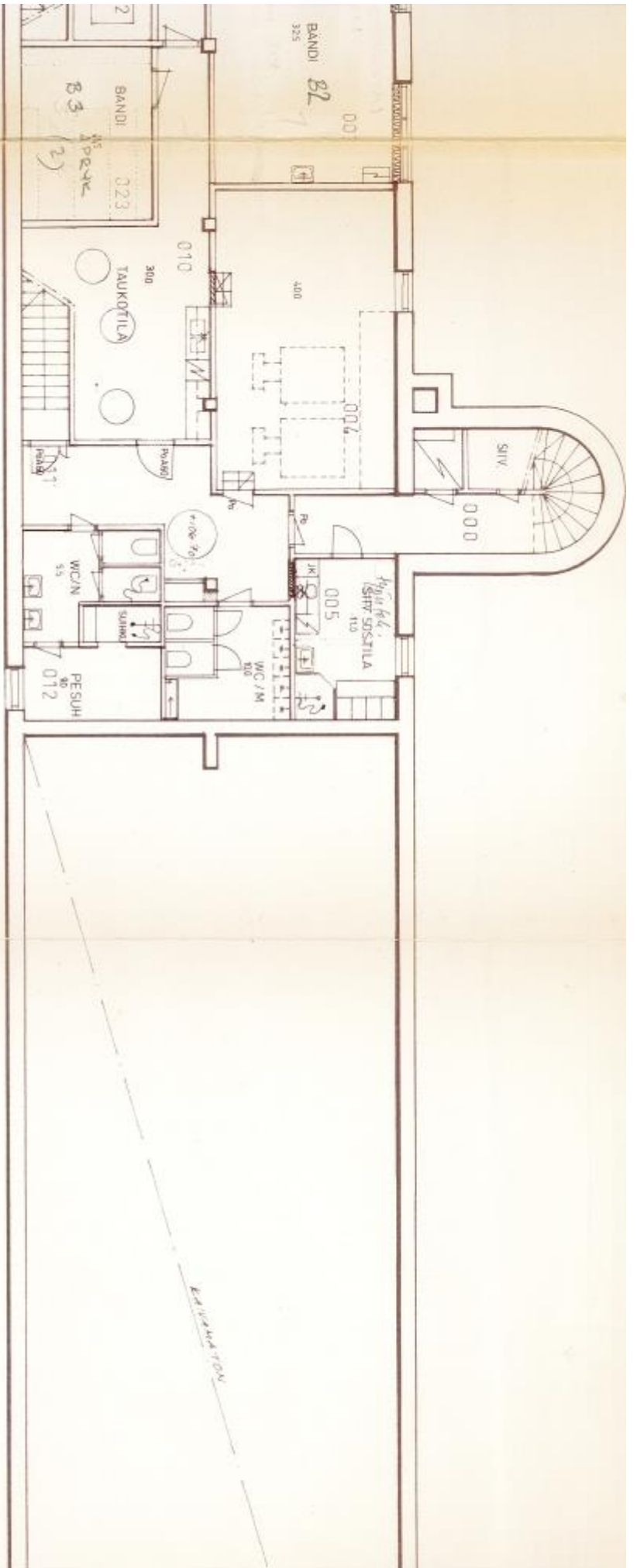
1. Kerro omin sanoin miten olet ollut osallisena Jyväskylän bänditoimintaan. Tuleeko mieleen esim. jotain mieleen jäänyttä tarinaa?
2. Millainen koulutustaustasi on? Kuinka kauan olet ollut töissä Jyväskylän nuorisopalveluilla?
3. Mikä on mielestäsi bänditoiminnan kasvatuksellinen tarkoitus? Tarkoitus nuorisotyössä?
 - Miten se on ilmennyt työssäsi?

4. Miten Nuorisopalvelut pyrkivät tuomaan bänditoimintaan kasvatuksellista otetta?
 - Miten olet itse pyrkinyt tuomaan tätä otetta esille?
5. Miten musiikki ja musiikin harrastaminen mielestäsi vaikuttavat nuoren kasvuun ja kehitykseen?
6. Mainitse mielestäsi jokin suuri Jyväskylän bänditoiminnan kulmakivi, kehitysaskel tai takapakki.
 - Miksi valitsit juuri tämän?
7. Millaisia sosiaalisia vaikutuksia musiikilla mielestäsi on nuoriin?
 - Saako musiikin avulla esimerkiksi helposti ystäviä?
 - Pystyykö musiikin avulla ehkäistä tai lieventää syrjäytymistä?
8. Onko musiikilla ja/tai musiikin harrastamisella mielestäsi olemassa haittavaikutuksia erityisesti nuorta ajatellen?
 - Millaisia?
 - Onko tällaista näkynyt mielestäsi Jyväskylän bänditoiminnassa?
9. Kerro mieleenpainuvien muistosi Jyväskylän nuorisopalveluiden bänditoiminnassa.
10. Kuka nuorisopalveluiden työntekijä on mielestäsi vaikuttanut eniten Jyväskylän bänditoimintaan?
 - Miksi juuri hän?

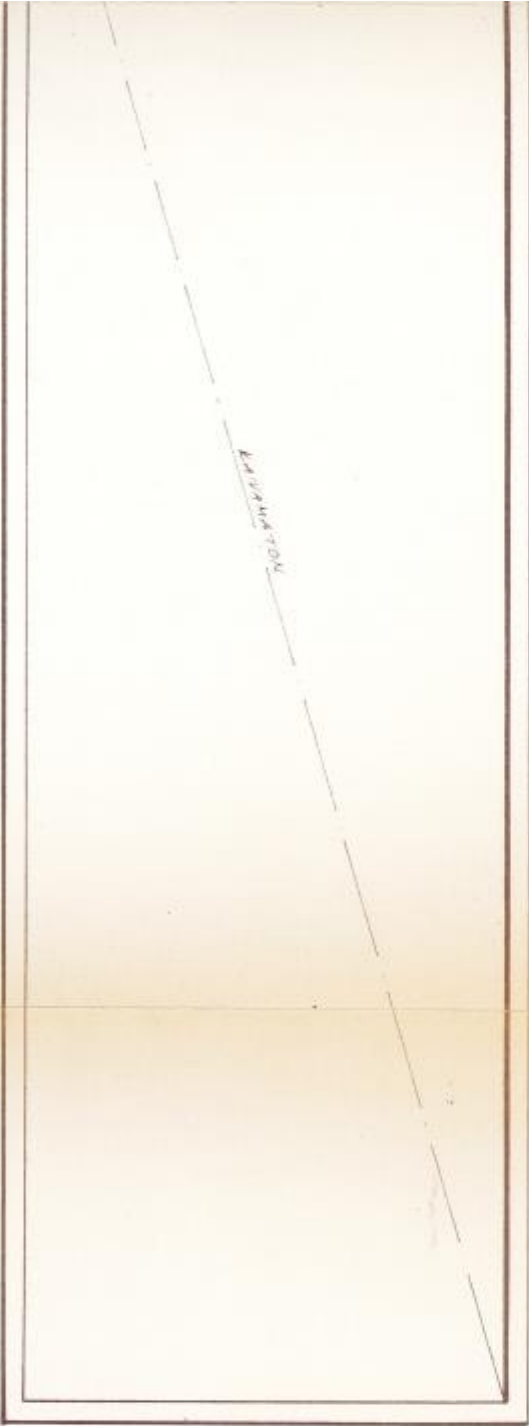
Tuliko mieleesi jotain jota haluat kysyä meiltä? Kommentteja, tai tarinoita jotka olisit halunnut kertoa? Kehittämisehdotuksia kyselyyn?

Liite 3: Sepänkeskuksen kellarikerroksen pohjapiirros ja toiminnanmuutossuunnitelma

zivins Bänditila UDA 20 kpl
 Uisavalmet UDA
 T

0

KAUPUNSIIVITYS	KORTTI 3B	TOIMINTA 3	KYLLIKKINKATU 1-3	2011.92	
SEPÄNAUKION VAPAA-AIKAKESKUS			LENTINEN KEMIANALUOTO 1	274,92	
KELLARIKERROS				22.11.91	
KÄYTTÖTARKEITUKSEN MUUTOS				10.10.91	
				25.9.91	
JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN RAKENNUSOSASTO TALONSUUNNITTELU- OSASTO					2

101 10295

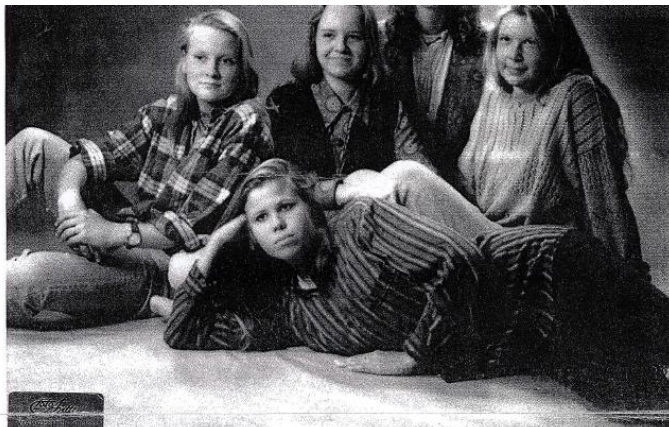
Liite 4: Yökemian tapahtumajuliste

METAL PARTY

YÖKEMIA (KYLLIKINKATU 1)
PE 14.3.1997 AUKI KLO 21 - 02
VAPAA PÄÄSY!!!

Liite 5: Yökemian tapahtumajuliste

the Suspenders
Klo 22.00

Yökemia
KYLLIKINKATU 1

PE 17.6. klo 20-02

Liite 6: Yökemian tapahtumajuliste

